

Silna bitka pri Verdunu divja brez prestanka.

NEMCI POROČAJO, DA SO ODBILI ZADNJI ČAS SKORAJ VSE FRANCOSKE NAPADE. — POROČILO NEMŠKEGA VOJAŠKEGA POROČEVALCA. — STRAŠNE TEŽKOČE. — NEMCI SO DOZDAJ ZAPLENILI VEČ KOT STO TOPOV IN STROJNIH PUŠK. — ARTILERIJSKI SPOPADI PRI YPERNU. — ANGLEŽI PRAVIJO, DA VERDUNA NIKAKOR NI MOGOČE ZAVZETI.

London, Anglija, 4. marca. — O bitki pri Verdunu piše neki dopisnik v "Berliner Morgenpost":

— To je bitka, kakršne ne pomni svetovna zgodovina. Vojaki se ne bojujejo tako kakor so se v starih časih, in se poslužujejo popolnoma drugačnih metod kot so se jih posluževali začetkom vojne. Hitro, naskoku podobno prodiranje, je nemogoče. Napadalec si mora vsako peč zemlje priboriti s krvjo, sproti kopati strelne jame in gledati, kje je najpripravnije mesto za obrambo.

Vse ozemlje severno od Verduna je polno utrd. In predno bodo Nemci zavzeli Verdun, bodo morali posekati velike gozdove, osvojiti razne utrjene vasi, odstraniti razne zapreke, vpriporiti splošne artilerijski napad in šele zatem z bajonetno napasti.

Pariz, Francija, 4. marca. — Danes popoldne je bilo razglašeno, da so Nemci celi dan in celo noč obstreljevali verdunske utrdbe, pa niso ničesar dosegli. Infanterija je bila stopila samo parkrat v akcijo, pa se je morala z velikimi izgubami umakniti.

Berlin, Nemčija, 5. marca. — Vojno ministrstvo je danes naznanilo, da so Nemci od 22. februarja do današnjega dne zaplenili 115 topov in 161 strojnih pušk. Francozi so večkrat navalili na vas Douaumont, pa smo jih vedno pogurali z velikimi izgubami v beg. Nemci so vjeli več kakor tisoč francoskih vojakov.

Uradno poročilo se glasi:
V ozemlju, ki leži jugovzhodno od Yperu, vlada mir. Vse postojanke, katere smo zadnje dni zavzeli, so ostale v naših rokah. V Kampanji je položaj neizpremenjen.

Berlin, Nemčija, 5. marca. — Tukajšnji vojaški strokovnjaki pravijo, da je nemška armada dovolj močna, da bo prodirala francosko fronto. To je dokazalo zavzetje utrdb Douaumont, ki je ena najmočnejših, kar jih je v okolici Verduna.

Berlin, Nemčija, 5. marca. — Vrhovno armadno vodstvo naznanja:

Danes so se vršili ob vsej fronti vroči artilerijski spopadi. Ker je pretila našemu vojaštvu severno od Badonvillera velika nevarnost, smo izpraznili vse vasi, katere smo bili pred dnevi zavzeli.

Pariz, Francija, 5. marca. — Francosko vojno ministrstvo poroča:

V Belgiji, južno od Lombaerdsyde je naša artilerija razrušila sovražniške zakope. Bitka pri Verdunu se je omejevala samo na ozemlje pri Douaumontu.

London, Anglija, 5. marca. — Angleški vojaški strokovnjaki pravijo, da Verduna ni mogoče zavzeti. Da je ta trditve resnična, je razvidno iz tega, ker nemška armada ne more ničesar opraviti, kljub temu, da si skoraj že tri tedne prizadeva, da bi dosegla kak uspeh. Vse utrdb, ki so jih zavzeli, so le lokalnega pomena.

London, Anglija, 5. marca. — Danes je bilo tukaj sledeče uradno razglašeno:

Severno od Vermelles se je včeraj vršilo več spopadov, ki so ostali neodločeni. Nasprotnika sta se posluževala ročnih granat. Položaj ob prekopi pri Yperu je neizpremenjen.

Pariz, Francija, 5. marca. — Neki francoski artilerijski častnik je izjavil, da so Nemci prve štiri dni bitke pri Verdunu izstrelili najmanj 2,000,000 granat. Nemci so nameravali najprej s težko artilerijo porušiti vse francoske utrdb, potem pa vpriporiti nanje bajonetni napad. Vse to se jim je temeljito izjalovilo.

Pariz, Francija, 5. marca. — Od začetka vojne pa do druge nemške ofenzive so imeli Nemci v okolici Verduna kakih 250,000 mož. Predno se je začela druga ofenziva, so dobili še za 250,000 mož ojačenj, tako da je znašala skupna armada, proti kateri so se začeli boriti Francozi, pol milijona mož.

Iz verodostojnih virov se je doznalo, da so izgubili Nemci prvih pet dni nad 100,000 vojakov. K tem seveda spadajo mrtvi, ranjeni in vjeti. Koliko vojnega materiala so zaplenili Francozi, se dozda še ni dalo dognati.

Švica se boji lakote.
Ženeva, Švica, 5. marca. — Švicarska vlada bo prisiljena po mnenju mnogih ljudi najeti nekaj parnikov, s katerimi bo mogla dobivati hrano iz Amerike pod varstvom svoje lastne zastave, če bo trajala vojna še dolgo časa.

Smrt v snegu.
Stamford, Conn., 5. marca. — V tukajšnji bližini so našli danes jutraj mrtvega F. McBriena. Ko se je nesrečno vračal včeraj zvečer domov, je sedel v sneg in zašel. Pokojnik se je bil udeležil ameriško-španske vojne.

Iz poslanske zbornice.

Glasovanje o svarični resoluciji odloženo. — Nesoglasje med demokrati v poslanski zbornici.

Washington, D. C., 5. marca. — Pet senatorjev Združenih držav je danes v svojih govorih zagovarjalo stališče, naj Zdržene države popuste in posvare svoje državljane pred potovanjem na oboroženih parnikih. V poslanski zbornici pa so se pojavili novi zapletljivi in glasovanje o svarični resoluciji, ki bi se moralo vršiti današnje soto in pri kateri priliki naj bi poslanska zbornica izrekla svoje zupanje in odobritev predsednikovega postopanja v pogajanjih z Nemčijo z ozirom na vprašanja, ki so nastala, ker se je nemška vlada odločila, da bodo njeni podmorski čolni potapljali odslej vse oborožene parnike nasprotnikov brez svaričja.

Predsednikovi privrženci so na stališču, da Amerika ne sme popustiti Nemčiji ter mora vstrajati na pravice svojih državljanov potovati na katerikoli parniku. Sklenjeno je bilo, da poslanska zbornica ne bo glasovala o tej zadevi pred torkom, vendar so upravni uradniki prepričani, da bodo zastopniki prej ali slej sledili senatu ter tudi glasovali proti resoluciji, ki je zahtevala, da naj bodo ameriški državljani posvarjeni ne potovati na oboroženih parnikih.

Nekateri mislijo, da je prihod bivšega državnega tajnika Bryana v Washington v zvezi z odlogom glasovanja. Bryan je navdušen mirovni zagovornik ter proti vsem za prepletanjem z drugimi državami, ki bi mogli spraviti Združene države v vojno nevarnost.

Med demokratičnimi zastopniki se je pojavilo precej nesoglasja glede svarične resolucije in mnogo se jih je skušalo odtegniti od glasovanja.

Trije mrtvi — pet ranjenih.

Shenandoah, Pa., 5. marca. — Danes se je zrušilo precej premo ga in kamenja na nekatere delavce, ki so imeli posebno službo pri Maple Hill Colliery ter je takoj na mestu ubilo tri, pet drugih pa je nevarno poškodovalo. Mrtvi so Thomas Durmer, John Encavage in Stephen Opeck.

Možje so imeli nedeljsko službo ter so popravljali neko drobilnik napravo. Po nesreči je zakrivil eden od delavcev, da se je zrušila streha, na kateri je bilo mnogo premoga in kamenja, vsled česar je nastala nesreča.

Vrnitev polkovnika House iz Evrope.

Polkovnik Edward M. House, poseben odposlanec predsednika Wilsona, se je vrnil včeraj iz Evrope na parniku "Rotterdam". Bil je v Londonu, Parizu in Berlinu, kjer je obiskal ameriške poslanike ter jim izročil važna navodila predsednika Wilsona.

S parnika "Rotterdam" se je podal z neko manjšo ladjo takoj na suho ter vzel prvi vlak, ki je peljal v Washington.

Časnikarski poročevalci, ki so ga čakali in spraševali, če je zadovoljen z uspehi svojega potovanja, je rekel, da je, da pa ne ve, če bodo drugi tako. Na druga vprašanja ni hotel odgovarjati ter se sploh ni hotel izraziti o razmerah v Evropi.

Spopad.

Atene, Grško, 5. marca. — Tukaj je bilo sporočeno, da so napadeli bolgarske prednje straže pri Maelikovem nek grški oddelci. — Grki so se po kratkem ustavljanju umaknili.

General Menges umri.

London, Anglija, 5. marca. — Iz Amsterdama poročajo, da je umrl v Vratislavi general Menges. General je bil star sedemdeset let in je zadnji čas poveljeval neki rezervni diviziji.

ROJAKI POZORI

Ker nam leži na srcu, da bi dobili PRATIK iz starega kroja, opozarjamo vse naše rojake na rojakinja, da naj pridno narišejo svoj kroj.

Enver v Jeruzalemu.

Turški vojni minister pravi, da bodo Nemci kmalo napadli Egipt. — Položaj v Kavkazu.

Berlin, Nemčija, 5. marca. — Danes je dospelo sem poročilo, da se nahaja Enver paša, turški vojni minister in Dželam pasa, poveljnik 4. turške armade v Jeruzalemu. Turški vojni minister je izjavil, da bodo Nemci in Turki v najkrajšem času napadli Egipt in da bo armadi najbrže poveljeval Dželal paša. Turška diplomata sta bila v Jeruzalemu zelo navdušeno sprejeta.

London, Anglija, 5. marca. — Iz zanesljivega vira se poroča, da so se Nemci, Turki in Bolgari sprili. Turki nameravajo namreč odločiti svoje čete iz Macedonije in jih uporabiti proti Rusom.

Berlin, Nemčija, 5. marca. — Angleško in francosko časopisje poroča, da hoče Turčija skleniti separaten mir in da so se vršile v Berlinu velike demonstracije.

London, Anglija, 5. marca. — Z zavzetjem Bitlisa so Rusi zagospodovali nad vso okolico mesta Van. Rusi so zasedli mesto Bijar v Perziji.

Bryan predlagan za Noblovo mirovno nagrado.

Curiah, Švica, 5. marca. — Dr Alois Heiling, odličen član avstrijskega parlamenta, je pisal ne Noblov odbor v Stockholmu pismo, v katerem predlaga Viljema J. Bryana za mirovno nagrado za leto 1916, ker se je trudil, da bi dosegel prepoved izvoza municije iz Združenih držav, kar bi po mnenju dr. Heilingerja privedlo do zgodnjega mira.

Francoski deserterji.

Pariz, Francija, 4. marca. — Poslane M. Jenuerier bo predložil v poslanski zbornici nek zakonski naert, ki bo zahteval, da naj vlada kaznuje vse one, ki so ušli vojaški službi s tem, da so pobegnili v inozemstvo. Za kazen naj jim vlada zapleni vse premoženje, ki ga imajo na Francoskem.

Umor pri altarju.

St. Paul, Minn., 5. marca. — V prisotnosti mnogih cerkvenih članov je nočoj ustrelila in ubila nekata ženska katoliškega duhovna Jajeskega pri altarju v cerkvi. Morilka je stopila proti altarju ter ustrelila petkrat in zadela dvakrat. Ženska je Poljakinja ter ni mogla biti zaslišana, dokler niso poklicali tolmača.

Carmen Sylva.

London, Anglija, 5. marca. — Iz Bukarešta na Rumunskem poročajo, da je ranjka kraljica Elizabeta (Carmen Sylva) zapustila vse svoje premoženje v dobrodelne namene.

Svetovna vojna.

Sedanja vojna se ne da primerjati s nobeno v svetovni zgodovini. — Pregled dogodkov.

Nekateri med nami se niti ne zavedajo, da žive v važni zgodovinski dobi, v dobi svetovne vojne. Devet držav je zapletenih v to grozno klanje, devet držav je sklenilo boriti se do konca. Kdor natančno ne zasleduje vseh dogodkov, ne ve, kako se je vojna razvijala, ni mu znano, kdaj je ta ali ona država napovedala vojno in ne ve, kdaj je padla ta ali ona važna trdnjava. Potrebno se nam je zdelo sestaviti kratek pregled vseh važnejših dogodkov sedanje vojne tako da bo vsak rojak vedel natančno za dan, ko se je kaj važnejšega pripetilo.

Tozadevni pregled je natisnjen v letošnjem Slovensko-Ameriškem Kalendarju, ki vsebuje razen tega še vse polno člankov, lepih povesti, raznih zanimivosti in slik. Nobena slovenska hiša bi ne smela biti brez njega. Ker smo ga letošnje leto tiskali le omejeno število, opozarjamo rojake, da naj ga vsak takoj naroči.

Stane samo 35 centov s poštnino vred. Naročite ga pri: SLOVENSKO PUBLISHING CO., 23 Cortlandt St., New York, N. Y.

Ruska fronta.

Nemci pravijo, da so izgubili Rusi ob besarabski fronti preko 120,000 mož. — Koncentracija.

Curiah, Švica, 5. marca. — Iz Bukarešta poročajo, da so začeli koncentrirati Rusi ob besarabski meji močno armado. Kakorhitro se jim posreči dobiti Rumune na svojo stran, bodo udarili na Bolgarsko.

Berlin, Nemčija, 5. marca. — Iz velikega nemškega generalnega stana poročajo: Pri Ilukstu smo odbili vse sovražniške napade. Sovražnik je bil z vso silo navalil na naše postojanke, pa jih ni mogel zavzeti. — Na drugih točkah se ni razen manjših spopadov ničesar pripetilo.

Berlin, Nemčija, 5. marca. — "Koenische Zeitung" je dobila poročilo, da je začelo rusko časopisje priobčevati imena onih, ki so padli ob besarabski meji. Dozda so bila navedena imena 1330 častnikov. Ker je na Ruskem razmerje med častniki in vojaki kakor 1 proti 100, se lahko reče, da je padlo dozda ob besarabski meji kakih 133,000 vojakov.

Eksplozija na Francoskem.

Pariz, Francija, 4. marca. — V pariškem predmestju se je pripetila danes jutraj velika eksplozija, ki je zahtevala precej žrtve. Najmanj trideset ljudi je bilo ubitih in kakih sto petdeset ranjenih.

Eksplozija se je pripetila v nekem skladišču vojaških potrebščin, med katerimi je bilo posebno mnogo ročnih granat in drugih razstreljiv. Baje je povzročil nesrečo nek vojak, ki je po nesreči vrzel na tla neko ročno granato.

Po eksploziji je začelo goriti na več straneh in dogodilo se je še več razstrelb, ki pa niso bile tako hude. V bližini je bilo ubitih več civilistov.

Nov francoski načelnik mornariškega štaba.

Pariz, Francija, 5. marca. — Podadmiral Ferdinand Jean Jaques de Bon je bil imenovan načelnikom francoskega generalnega mornariškega štaba, in sicer namesto podadmirala de Junquiere, ki je bil imenovan članom odbora častne legije.

Pozor pošiljatelji denarja!

Tekom vojne smo odposlali hranilnicam, posojilnicam ter posameznim osebam na KRANJSKO ŠTAJERSKO, ISTRIJO, KOROŠKO, HRVATSKO, in druge kraje v AVSTRO-OGRSKI blizu 7 milijonov kron. Vse te pošiljke vse dosegajo v roke prejemnikov, ne tako hitro kakor prej v mirnem času, toda zanesljivo. Od tukaj se vojakom ne more denarja pošiljati, ker jih vedno prestavljajo, lahko pa se pošlje sorodnikom ali znancom, ki ga od tam pošljejo vojakom, ako vedo za njegov naslov.

Denar nam pošljite po "Domestic Postal Money Order" ter priložite Vaš natančen naslov in naslov osebe, kateri se ima izplačati.

Cene:			
K	\$	K	\$
15....	1.90	125....	16.80
20....	2.30	150....	18.30
25....	2.70	175....	20.80
30....	3.10	200....	23.30
35....	3.50	225....	25.80
40....	3.90	250....	28.30
45....	4.30	275....	30.80
50....	4.70	300....	33.30
55....	5.10	325....	35.80
60....	5.50	350....	38.30
65....	5.90	375....	40.80
70....	6.30	400....	43.30
75....	6.70	425....	45.80
80....	7.10	450....	48.30
85....	7.50	475....	50.80
90....	7.90	500....	53.30
95....	8.30	525....	55.80
100....	8.70	550....	58.30
105....	9.10	575....	60.80
110....	9.50	600....	63.30

Ker se zdaj cene denarja skoraj vsak dan menjajo, smo primorani računati po najnovejših cenah in bomo tudi nakazovali po njih. Včasih se bo zgodilo, da dobi naslovnik kaj več, včasih pa tudi kaj manj. List dospel na sapač pomeni, da je prišel denar in med tem, ko dobi naslovnik list v roke, se pri nas cene morda še večkrat spreminjajo.

TVRDKA FRANK BANKER, 23 Cortlandt St., New York, N. Y.

Nenavadno dejanje nemške pomožne križarke "Moewe".

NEMŠKA POMOŽNA KRIŽARKA "MOEWE" SE JE SREČNO VRNILA V WILHELMSHAVEN. — DVESTO UJETNIKOV. — ČETRT MILJONA DOLARJEV PLENA V ZLATU. — ODLIKOVANJE KAPITANA IN MOŠTVA. — POLAGANJE MIN. — MNOGE ŽRTVE. — NAJNENAVADNEJŠE DEJANJE V MORNARSKI ZGODOVINI. — MNENJE ANGLEŠKEGA LISTA. — ČESTITANJE NEMŠKEGA CESARJA.

Berlin, Nemčija, 5. marca. — Nemški generalni mornariški štab je danes naznanil, da se je srečno vrnila v nemško pristanišče pomožna križarka "Moewe", ki je že od začetka tega leta uničevala zavezniške parnike v Atlantskem oceanu. Na krovu je imela kakih dvesto ujetnikov s potopljenih nasprotniških parnikov, poleg tega pa tudi en milijon mark (okoli \$250,000) v zlatu.

Uradno naznanilo se glasi:

— Pomožna križarka "Moewe", ki ji poveljuje kapitan grof Burgrave pl. Dohna-Schlodien, se je vrnila danes srečno v neko domače pristanišče po večmesečnem uspešnem križarjenju. Seboj je pripeljala štiri angleške častnike, 29 angleških mornarjev, 166 mož od moštva potopljenih parnikov, med temi 103 Indijance in en milijon mark v zlatu.

Pomožna križarka je uničila tudi veliko število sovražnih trgovskih ladij, večinoma angleških, nekaj pa jih je poslala v nevtralna pristanišča kot vojni plen.

Na mnogih točkah sovražne obali je položila križarka "Moewe" tudi mine, katerih žrtev je bila med drugimi tudi angleška ubojna ladja "King Edward VII."

London, Anglija, 5. marca. — Iz Amsterdama na Nizozemskem poročajo, da je dospela nemška pomožna križarka "Moewe" včeraj v nemško pristanišče Wilhelmshaven.

Grof pl. Dohna, poveljnik na "Moewe", je bil odlikovan z železnim križem prvega reda, moštvo na pomožni križarki pa z železnim križem drugega reda. Grof pl. Dohna je dobil povabilo, naj obišče cesarja Viljema v glavnem vojaškem stanu, kjer mu bo cesar sam osebno čestital za njegovo nenavadno pogumno dejanje.

London, Anglija, 6. marca. — Tukaj zelo dvomijo, da bi se nemški pomožni križarki "Moewe" res posrečilo doseči domače pristanišče ter sumijo, da je to vse skupaj le vojna zvijača Nemcev, ki bi radi spravili angleške pomorske oblasti na napačno sled.

Veliki londonski list "Daily Chronicle" vpraša:

— Ali je nemška uradna pravljica res samo umetno prirejena zvijača, ki naj bi pripravila Angleže do tega, da bi opustili svojo gonjo na morju? Upati je, da bo ukrenila admiraliteta vse potrebno ter si ustvarila precej natančno sodbo o tem slučaju, ker ima na razpolago mnogo več dejstev, kakor pa ostali ljudje, ki so nepoučeni v vojaških zadevah.

Nemško uradno mornariško poročilo je našelo petnajst parnikov, ki so bili žrtve pomožne križarke Moewe. Za vseh usodo se je vedelo že poprej, razven za dva parnika, ki sta bila v prekatlantski službi.

Križarka "Moewe" je napravila najnenavadnejša dejanja, kar jih pomni mornarska zgodovina ter se je odlikovala s svojim pogumom in neustrašnim moštvom. Tudi dejstvo, da se ji je posrečilo doseči domače pristanišče kljub veliki pažnji angleških patrolnih in bojnih ladij, je nekaj nenavadnega in brez primera v sedanji vojni in sploh v zgodovini.

Veliko nemško vojno pristanišče Wilhelmshaven leži ob Severnem morju ter stražijo ob vhodu neprestano neštete angleške bojne ladje. In ravno mimo teh straž je morala križarka "Moewe", če je hotela v domače pristanišče.

Del zlata, ki ga je pripeljala "Moewe", se je nahajalo na angleškem parniku "Appam", ki je bil ujet v Atlantskem oceanu in ki ga je pripeljal nemški poročnik Hans Berg v ameriško pristanišče Newport News kot vojni plen. Vendar so sporočili v Londonu, da je bilo na parniku "Appam" zlata manj kakor za \$200,000.

Kolizija na morju.

Deal, Anglija, 5. marca. — V tukajšnji bližini se je zadel nek neznan parnik v norveški parnik "Egero" ter ga potopil. Pri tem je utonilo sedem mornarjev parnika "Egero". Parnik "Egero" je imel 1373 ton prostornine ter je bil zgrajen leta 1883.

Italijanska poslanska zbornica.

Pariz, Francija, 4. marca. — Predsednik italijanske zbornice je v imenu vseh poslancev čestital francoskemu predsedniku, ker francoske čete tako dobro napredujejo pri Verdunu.

Brezplačno

dobe vsi naši naročniki v Pennsylvaniji knjižico "Nova postava za pomorščake delavce v Pennsylvaniji." Spisal je to knjižico Kosto (Uković, pravnik).

Slovensko katoliško

podp. društvo

svete Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.
Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 96, Willock, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: LOUIS TACHAR, Box 835, Rock Springs, Wyo.
Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.
Pooblaščenec: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEČ, 900 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAC PODVANSNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORNIC, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVIČ, Box 705, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Isler Ave., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBEŽAN, Box 72, East Mineral, Kan.
I. porotnik: MARTIN STEFANIČ, Box 78, Franklin, Kan.
II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 628 Dawson Ave., R. F. D. 1, Greenfield, Detroit, Mich.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. 2, Box 114, Bridgeport, O.
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopisni naj se pošilja I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 707, Forest City, Penna.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

Sueški prekop.

Sueški prekop in Egipt bosta morda že prav kmalu novo in za Anglijo najbrž tudi odločilno bojišče. S strašno koso kosi vojna država za državo: za Belgijo je padla Srbija in za njo Črnagora! Nič se ne more ustavljati zmagovalnemu pohodu zveznih armad!

Angleško in francosko bojno ladevje je po celotnem besnem bojevanju in po groznih izgubah v črni noči kradoma pobegnilo izpred Dardanel. Zbralo se je deloma pred Solunom, deloma pa pred Sueškim prekopom. Vojna kosa že zamahuje tudi nad tema točkama. Svetovni vpliv Anglije se maje!

Na vseh straneh se pripravljajo na novo borbo, ki bo pač strahna. V Solunu izkrcavajo Angličani in Francozi cele trume svojih čet, da bi vrgle zmagovalno prodorajoče Avstrijce, Nemce in Bolgare nazaj. A kam zbeže Angličani in Francozi, ako jih vržejo za zavezniški tudi iz Soluna? Za hrbotom imajo le morje, in vkravajanje celih armad na bojne ladje med padajočimi granatami in šrapneli avstrijskih, nemških in bolgarskih topov grozi postati katastrofa, ki v svoji tragičnosti strahoti ne pozna nič enakega v svetovni zgodovini.

A tudi k Sueškemu kanalu pošiljajo Angličani silno vojsko. Strah je končno tudi ledenokrvnim in sebičnim Angležem šinil v kosti. Cesar bi ne bil nikdar noben Anglež pričakoval, se je zgodilo: 12. januarja je sklenil angleški parlament skoro soglasno, da se uvede končno tudi na Angleškem in v vsem angleškem imperiju splošna vojaška dolžnost! Doslej je sestajala angleška armada le iz prostovoljcev. Zavezniške zmage na vseh bojiščih so zdaj prisilile tudi Angleža, da posnamejo nemški in slovi evropski vojaški zistem: vsaki Anglež od 18. — 42. leta zdaj mora pod puško! Saj njih država je danes v resnični nevarnosti. — Strah za Egipt, za Sueški kanal in za Indijo je prisilil Angleža k tej največji, od nikogar pričakovani žrtvi.

A tudi ta bo zaman, ker je — prepozna! Da bi si Anglija zavarovala Egipt in vse pomorske ceste v Indijo, je delovala desetletja in žrtvovala milijarde. Obrambni obroč se začneja na zapadu z Gibraltarjem, ki zapira pot med Sredozemskim in Atlantskim oceanom; odtam gre čez Malto na otok Ciper ter na Aleksandrijo. Grški Pirej in grška otoka Lenos in Imbros ter laški otok Rodos so pravzaprav angleške trdnjave.

Najslabše je zavarovana Indija, ker je na afganistanski strani brez trdnjav. Zato so vpadli Angličani v Mezopotamijo (v Irak) da bi preprečili vsakršno nevarnost s strani Perzije. To pa danes stražijo Rusi.

V Egipt so poslali Angleža celo hrabre Bure ter razne temne

polke iz Afrike in Avstralije. — Turški polki pa se bližajo Sueškemu prekopu od vzhoda in baje je Sueški prekop mestoma za ladje že neraven. Ako ne bodo moge skozi prekop več angleške ladje, ki dovažajo čete in vojni material iz Azije, Indije, Japonske in Avstralije, bo Anglija ob vso moč in vpliv. Potem bo vojne konce.

Zahodno od sila širokega izliva reke Nil v Sredozemsko morje leži Aleksandrija s krasno lukko. Mesto Aleksandrija šteje okoli 400.000 prebivalcev ter je za Carigradom največje trgovsko obmorsko mesto. Iz njega so odprta vrata v ozemlje Nila in v orient. Preko nje se vije trgovska zveza med Evropo in Indijo in sicer deloma potom železnice, ki teče skozi mesto Sues z lukko ob Rdečem morju, v največjem obsegu pa skozi Sueški prekop, ki je 164 km dolg in 8 m globok, torej za največje trgovske ladje in parnike izvrstno uporaben.

Sueški prekop je bil zgrajen po načrtih Ferdinanda pl. Lessepsa l. 1869. Vojna skozi prekop traja 17 ur. Največ vozijo angleški in nemški trgovski parniki. Pri mestu Port Said, ki šteje okoli 60.000 prebivalcev, se začneja in veže Sueški prekop s Sredozemskim morjem, nato je izkopan do mesta Sues, ki leži na robu Rdečega morja, od katerega dalje pa je izpeljan prekop ob obali vse Arabije — mimo Meke in Adena ter se končno odpre v Širni Indijski ocean.

Za Egipt in Sueški prekop se zdaj pripravljajo borba med zavezniški in antanto. Kdor zmaga, bo gospodar na morjih. Kakor znano, je Egipt tributna država Turčije, ki ima sultanovega namestnika in se zove kadi. Toda resnični gospodarji — Egipta so le Angliči, ki pa jih sovražno Egipčani in Turki. V Egiptu žive Egipčanje, Felahi, Kopti, Beduinci, Turki in Evropeji vseh držav, največ pa Angliči.

Glavno mesto je Kairo, ki šteje okoli 680.000 prebivalcev ter je za Carigradom največje turško mesto ter je sploh najbolj lepota in živahno, pisano mesto tujarjih dežel. Mimo teče široki Nil, v bližini so razvaline staroegiptskega mesta Memfisa, grobovi staroegiptskih kraljev in 40 piramid, med temi najvišja, 140 m visoka Keopsova piramida.

Plodna je zemlja le ob Nilu in ob morski obali; večina Egipta pa je puščava. Krasna, slavna in zanimiva je ta zemlja in morda bo igrala v zgodovini zopet važno ulogo.

Angleška proti nemškemu blagu. London, Anglija, 2. marca. — Zvedelo se je, da se vrše posvetovalja v ožjih krogih kabineta, da bi se tudi po vojni prepovedalo uvoz nemškega blaga na Angleško in da bi se dalo angleškim kolonijam dovolj prilike in vspehude, da bi po vojni izvažale blago ter zalagali s potrebnim zavezniške dežele.

Bolezen profesorja Omahna.

Lala je pel in žvižgal fifi profesor Karel Omahen, kadar se je, kakor je bila njegova vsakdanja navada, izprehajal po samotnih potih Tivoljskega gozda. Lala je pel in švrlal s palico po obpotnem grmičevju. Tupatam je postal, se ozrl po zelenju in s polnim požirkom vase potegnil vonjavi zduh jelovine. Potem pa je zopet nadaljeval svojo pot ter prepeval lala ali pa žvižgal fifi. Misli pa ni nič in bil je zadovoljen.

Modroval je takole: Karel, če hoče kaj imeti od prostega časa, moraš biti popolnoma prost, telesno in duševno. Niti spominov ne jemlji s seboj na vseh odhodi, zlasti ne neprijetnih. Naj le ostanje doma ali kjerkoli! Čemu bi vlačil za sabo še to nepotrebno prtljago?

Tako si je mislil Omahen in to modrovanje se mu je obneslo. Lala je prepeval in si žvižgal fifi ter se veselil življenja. Pa zakaj bi se ne? Služba toliko nese, da sameat lagotno živijo; več pa ne potrebuje. Da ga pa glavobolje ne muči, zato že skrbi. Če ima rešiti kak težji pedagoški problem, si pač tako uravnava, da ne prihaja preveč premišljevanja naenkrat. In sree? No, smešno! Saj so njegova leta že sredi med tretjo in četrto desetko in tako je umevno, da je boleznim, ki jih, kakor pravijo, povzročajo srce, že zdavnaj odradatel.

Sicer ne, da bi ne videl rad žensk. Tega ni mogel trditi. Še prav rad jih je imel. Toda rad jih je imel samo tako in toliko, da pri tem srce ni imelo nič opravila. In tako je ostal neoznežen ter je brezskrbno prepeval lala in žvižgal fifi pa se o skrbeh tožecim zakonskim možem škodoželjno nasmiha.

"Ha, ha, ha! Prav vam je, bebci! Zakaj ste pa šli in si obtovorili hrbit? Kdo vas je silil? Jaz že ne in kdo drugi tudi ne. Sami ste hiteli pod jarem. Pa še kako se vam je mudilo! Kar strpeti niste mogli. Sedaj pa le tvorite, norci! Potem si pa še navlečete tiste drobnjaki, ki jih pravite deca! Pa še kako! Kakor da bi šlo za stavo. Čemu pa? Zdrava pamet, ko bi jo imeli, bi vam bila povedala, da se z otroki bremeno obteži. Saj pravim! Prav kakor da bi bil na vas misliti tisti modri Rimljan, ko je pisal: "Kar v sužnost drve". No zdaj pa imate: Jaz prepevam lala in žvižgam fifi v kratkočasje samemu sebi, vi pa, da zabijete v spanje svoje kričavo deca."

Tako sakriležno je govoril o zakonu profesor Karel Omahen, tako sakriležno o njega svetih dolžnostih ter njih neizogibnih posledicah. Seve, ker je v svoji samski prešernosti mislil, da je on z nasretnim oklepom zavarovan proti tisti edinopravi ljubiveni, ki vodi po zlozni, z drobnim peskom posuti poti sladkostim zakona naravnost v melki naročaj.

Toda z nasretnim oklepom ni bil zavarovan, o tem se je motil. Le samoljubljen je bil in previden. Zato se je pa tudi snoči tako dolgo pomišljal, preden se je odločil, da je šel k trgovcu Peharju na domačo veselico.

Vendar pa mu ni bilo čisto nič žal, da se je udeležil. Ravno nasprotno! Prav ljubo mu je bilo snoči in danes. Saj se je zabaval izborna. Še celo plesal je pridno, čeprav je bil menil, da je nad takimi otročarijami, kakor je ples, že sklenil svoje račune. No pa s Peharjevo Maro plesati je res tudi veselje. Ne bi si mislil, da se ta drobnji otročaj tako dobro razume na ples. Tako se lahko vrti kakor vrtalka in fino, da ti je prava radost, ko jo k sebi privlači, sukaje se z njo po dvorani.

Pa o plesu bi še ne rekel toliko; saj znajo plesati tudi druge. Vendar tako milobnih pogledov pa nima kmalu katera. Gotovo, da ne. Ko je v Omahna uprla svoji plavi očesi, mu je kar gorko postajalo okrog srca. Potem pa, kakor ti bečelce! Saljivo in resno, kakor nanese, vendar pa ljubko tako, da bi jo poslušal naprej in naprej. Prav res, tale Peharjeva Maro bi pa že bila zmožna zmotiti glavo in raztrati srce tudi treznemu možu. Se pravi, marsikateremu; njemu pa ne. Za to je profesor Karel Omahen prestar in premoder.

Ali ni smešno, kakšne nazore ima njegov prijatelj, zdravnik dr. Znojilšek! Misli, da je to le ljubezen, če Omahen nekoliko več obuje z eno ko z drugo. Sicer se je pa hotel itak samo poslati, ko je podražil snoči njega in Maro. Pozna ti je treba tega Znojilška. Ljudi v zadregu pripravljati, to je njegova zabava.

Kako je že bilo? Kako! Prome-

nirala sta Omahen in Maro. Ona je bečelala, on jo poslušal. Poslušal jo je; toda kaj mu je pravila, bi danes ne mogel povedati, ker je bil nekam raztresen. In ko sta se tako šetala, veseča drug ob drugega, roki, stopi pred njo dr. Znojilšek, in s prstom kaže proti onemu delu dvorane, ki je bil umetno prirejen v nekaj evetličnjak.

"Le pazita!" pravi. "Nocoj je na vaju pomeiril. Sicer se mi pa zdi, da je moje svarilo prepozno. Kakor se vidi, že tičita njegovi pušči v vaju."

Nato pa je odšel, hudomušno smeje se, pripravivši v zadregu Omahna in Maro. Ona je povesila oči in zardela, on se je pa ponovno ozrl tja proti evetličnjak, med katerimi skrit se je nahajal Amorjev kip, iz mramorja izklesan. Široko razkoračen je stal poniglavi božec, v ročici držeč lok slonokoščeni. Svilen tetiva je bila močno napeta, ob njo pa je tiščal ostro pušico, v sledki strup namočen, ter preže na nov plen, je iz svoje evetlične zasede meril z njo po plesni dvorani.

In kadarkoli se je Omahen ozrl, vsekdar se mu je zdelo, da je ost pušice obrnjena proti njemu. Pa se ni motil. Ko bi imel božanske oči, kak strašen prizor! Videl bi bil, kako je pušica najprej prodrla mehko srčice Mari, iz rane pa ji je kapljala rdeče krvce kaplja za kapljo. Potem pa bi bil videl, da je božec s smehom na ustnih vzel iz zlatega tulca najmočnejšo in najbolj ostnato puščico, kar jih je hranil, in ki je imela grozno zakrivljeno kljuko. In ko jo je dolgo namakal v srebrni škodeli, polni sladkega strupa, jo je z največjo močjo zalučal proti zakrknjenim prsim samca Omahna, da se mu je globoko zasedila v srce. Takoj se je ulil iz njega curek krvi, s krvjo pa se je strup pomešaval ter se razlival po vsem telesu.

Seve tega groznega klanja, ker ni imel božanskih oči, Omahen ni videl; videl ga ni, pa hudo je občutil njega učinek. Neka skeleča sladkost mu je začela razjedati drobje, njegovega bitja se je polasečal nemir in ginevala mu je samska brezskrbnost.

In ko se je na naslednjega dne izprehajal po Tivoljskem gozdu, se mu prav nič ni ljubilo, da bi prepeval lala ali žvižgal fifi po svoji stari navadi. Čisto druge reči so mu vršle po glavi. Kar tja v Peharjev salon k Peharjevi Mari. — Ravnotako kakor večje okrog luči, so se vrtele okrog njenega evetličnega obrazka, njenih plavih oči in rožnatih ustec.

Pridružile pa so se jim tudi skrbi, katerih Omahen niti poznal ni lo današnjega dela. Skrbelo ga je, kako je kaj plesal; ali se je vedel tako, da je bil opravi in spodobno, in ali ni bil kaj neroden; potem pa, je bil okusno opravljen; se mu li je frak dobro prilagel in ali je med plesom klak dovolj elegantno držal v roki. In pri tem je, ne da bi se bil zavedal smešnosti svoje ga ravnanja, z očmi sam sebe premeril, pazno motreč, kako se mu prilaga površnin in ali imajo devlji moderno fasono. Tako neumnavažno se mu je danes zdelo vse to, da bi se bil sam sebi krohoto smejal že Karel Omahen. Kamoli učeni profesor Omahen, ko bi mu v sreču ne tičala otrovana puščica.

Pa Amorjev strup je učinkoval z naglim uspehom. To je bilo videti iz vsega njegovega razpoloženja. Zakaj živo so ga zanimali danes prizori, za katere je imel, če jih je sploh bil opazil, v prejšnjih časih samo banalen zasmeh in porog.

Tam na veji starega gabra je videl parček divjih golobov. Bila sta on in ona. Samec se je kakor zamaknjen vrtel, z repkom mahljajal in zaljubljen grulil, samica pa mu je nastavljala kljunček, tleskač jo ob telesce z napol razprtimi peruti. Zagrlivši se, sta pa zletela z veje na tla, pobrala mehko suhljad ter jo nesla na rogovilasto vejo na gabru, kjer sta si gnezdec pletla. In to je šlo neutrudno naprej. Zagrlila sta se, potem sta pa zopet pohitela na delo.

"Ljubko je to!" si je mislil Karel Omahen. "Pa že naprej skrbita za posteljejo mlademu zarodu, dobro vedo, da njuna ljubezen ne ostane neplodna."

Tako je sam pri sebi govoril, opazujoč to zaljubljeno pičico dvojico, pa mehko mu je bilo v duši, da je sentimentalno postajal, sentimental on, ki je šel že vendar precej nad trideset zim in spomladi. In bliskoma, ne da bi vedel kdaj in kako, mu je švignila misel od golobčkov na gabrovi veji čez vrhove dreves in slena poslopj naravnost v mesto ter se ustavila v Peharjevem salonu. In gnezdec, to mu je šele zbužalo nenavaden predstave! Spomnilo ga je nečesa, nakar že leta in leta ni mislil, spo-

mnilo je zakrknjenega samca — čuje! — zibelke.

In ko je šel dalje po poti, ves vase zamišljen, mu pride nasproti tovariš profesor Stanonik s svojo družino, štejočo njega, gospo in triletnega sinčka. Oh ta Stanonik! Kakor otrok je! Tako se s sinčkom igra. Meče mu žogo, teka za njim, se smeje in šali. Sinček pa skače, se mu ovija okrog nog in ga vleče za brado. Smešno in malodostojno za profesorja bi se zdelo Omahnu tako početje večeraj; danes pa ne, ampak čisto naravno in prijazno. Če oče ne bi imel s sinčkom veselja, kdo ga pa imej! si je mislil na tihem.

Pa kako je Stanonikova gospa častiljiva in lepa! Tako častiljiva in lepa se mu še nikdar ni zdelala. Počasi hodi za možem in sinčkom, medtem ko ji dvojna sreča odseva od obraza, sreča zakonske žene in materinska sreča. Seve ona ne more z njima igrati, ko bi tudi hotela; treba ji je paziti nase, ker nosi dete pod srecem. Nelepe in mesene so bile misli, ki so drugi-krat vstavale v Omahnu, kadar je videl žensko v blagoslovljenem stanju. Danes pa je čutil neko posebno spoštovanje do Stanonikove gospe, kakor še nikdar poprej. In duška je dal temu svojemu čustvu, da se ji je priklonil nenavadno globoko, pa tudi Stanoniku se je prijazno nasmejal in sinčka je pogladil po laskih. Ko se je, mimo prišedši, nazaj ozrl po srečni družini, se mu je v sreču porajalo nekaj takega kakor zavist, dasi sicer ni bila njegova lastnost, da bi bil kdaj koga zavidal.

Pa danes je že bilo tako, da bi bilo težko spoznati "starega" Omahna. Ves drugačen je bil, večerajšnjemu malo podoben. Kaj še, da bi bil tiste razposajene volje kakor navadno, ampak pošteno siten je bil in zlovoljen. Iz zavisti, ki jo je naenkrat občutil do Stanonikove zakonske sreče, mu je vzklikla nezadovoljnost z dosedanjim samskim življenjem. Uverjal se je, da nima prave potrebe doma, ne v gostilni; sentimentalno je tožil, da ga nihče nikoli ne vpraša, ali si česa želi in kako se počuti; in čutil se je, da še nima bolj pokvarjenega želoda, ko mora vendar tako slabo hrano uživati po zakajenih kremah.

"Kakšno življenje je to! Vsak pes ima boljše!" je vzkliknil, ko mu je zlovoljnost vzklopela do vrha. — Ravnotakrat pa, ko se je tak hudoval nad tujo potrebo, nad gostilniško hrano in bogisvadi nad čim vsem, mu pride nasproti doktor Znojilšek.

"Kaki počutki, profesor? Ali si se dobro naspal po snočni soareji?" vpraša Omahna.

Ta pa čemerno: "Tako, tako! Nič dobro mi ni. Duši me nekaj tu notri."

Nakar ga Znojilšek važno po tiplje za žilo, potem pa sumljivo z glavo zmaja ter pravi: "Bolan si, prijatelj! Hudo bolan. In sicer na sreču. Prav snoči si se nalezal bakcilo. Saj sem te svaril, pa mi nisi verjel. Hu! In kakšnih bakcilo si se nalezal! Povem ti, ti bakcili so od vraga, kadar se zarijejo v človeški organizem. Ne odpravljaj jih z nobeno miksturo, nobeno masazo. Zato pa ne išči zdravlil po lekarnah in zdravja po kopelih. Skoda denarja! Zanj si rajši kupi široko zakonsko posteljo, čez leto in dan si pa steži zibelko. Seve prej je treba, da stopiš v zakon. Moja zdravniška častna beseda, da je to edina, pa — hvala bodi Bogu! — tudi gotova pomoč zoper te vrste bolezni. Pa kmalu ga skleni, in sicer —. Toda kaj ti bi pravil, s kom naj ga skleneš? Saj ti bolezen sama daja čutiti. Vidi pa, da tudi Maro boleha na tej hudimasti kuži. Ravnotakrat prihajam od nje, priporočivši ji isto zdravilo kot tebi. Zdravilni proces je pa tale, poslušaj: Tvoji bakcili bodo imunitizirani, njeni pa tebe in zopet bosta zdrava."

To izgovorivši, pa je naglo odšel, rekoč, da se mu mudi k neke mu bolniku v Šiško.

In prav je, da je odšel. Če ne, bi se bil profesor Omahen navzlic svojemu dostojanstvu izpozabljal, da bi bil javno pred šetajočim občinstvom objel in poljubil bradate Znojilška. Tako neznansko se je vzradostil, ko je slišal ime medicamenta in izvedel o načinu zdravljenja. Zato je pa tudi takoj sklenil, da se hoče čisto natančno ravnati po njegovem nasvetu. Seve, kaj je pa tudi drugega hotel, ko mu je Amorjeva puščica tičala globoko v drobju, njen strup mu pa razkrajal mozeg in kri!

Ko bi pa imel profesor Karel Omahen toliko božanstva v sreču, kolikor ima učnosti v glavi, bi bil pri tej priči videl silno smešen prizor. Tam ob potu za rožnim grmom je stal razkoračen poniglavi

božec. Z ročicama je strgal Omahnu korenček pa se tako hehetal, da je bil ves solzen od smeha; škodoželjno se je hehetal, ker se mu je zdelo dobro in koristno, da je z otrovano puščico zavaljal surni udarec neplodnemu samskemu življenju prešernega in zakrknjenega samca.

Švedska bi se bojevala samo za svojo čast.

Stockholm, Švedska, 3. marca. Eric Trolle, prejšnji švedski zunanji minister in kasneje švedski poslanik na Nemškem je pri razmotrivanju švedske politike rekel: "Švedska je ravno tako trdno odločena vstrajati pri svoji nevtralnosti in se ne umešavati v evropsko vojno, dokler more ohraniti svojo čast, kakor je bila pred osemnajstimi meseci."

"Edini vzrok, ki bi mogel priversti Švedsko do vojne, bi bil, če bi kaka bojujoča se država hotela krati pravice Švedske kot neodvisne države. Vendar dvomim, da bi hotela kaj takega tvegati ena ali druga bojujoča se država ter povečati število svojih sovražnikov. Švedska in njeno ljudstvo je

kakor vedno odločno za mir, toda za tak mir, da ne žrtvuje svojih pravic."

Col di Lana.

Svecarski major Tanner piše v "Basler Nachrichten" o Col di Lana, kjer imajo avstr. čete izborne pozicije, da ako pojde tako dalje, Italijani lahko obstreljujejo višine in vrhove še dvajset let, pa se ne premaknejo naprej. Avstrijska artilerija razume izborna, kako treba odbijati napade in infanterija ve, kako jo podpira v vsakem slučaju. Ako bi kdo mislil, da Italijani zadenejo samo kamenje, bi se varal.

Zakaj se je peljal italijanski kralj v Rim?

"Petit Journal" poroča iz Rima: Nepričakovan prihod kralja v Rim je povzročil, da se s princem Danilom razgovori o vseh odredbah glede na podporo Srbiji in Črnigori in da se reši vprašanje, če je potrebno, da se udeleži Italija vojne zaveznikov na vseh bojiščih, posebno tam, kjer Italija najhitreje in najuspešneje nastopi.

CENIK KNJIG
katere ima v zalogi
SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 CORTLANDT ST NEW YORK N. Y.

MOLITVENIKI:	Nedolžnost preganjana in poveljčana	—20
Skrbi za dušo, v platno vez.	O jetiki	—16
Marija Varhinja, v platno vezano	Odvetniška tarifa	—34
Marija Varhinja, v usnje vez.	Pavliha	—25
Sveta Ura, v usnje vezano	Pod Turškim Jarmom	—25
Rajski Glasovi, v platno vez.	Pregovori, prilike, reki	—28
	Revolucija na Portugalskem	—28
	Rinaldo Rinaldini	—35
	Roparsko življenje	—20
	Srečolovec	—20
	Strelec	—20
	Sv. Genovefa	—25
	Sv. Notburga	—25
	Titanik	—30
	Trojak, povest	—50
	Turki pred Dunajem	—35
	Vojna na Balkanu, 18. sves.	\$1.55
	Zgodovina c. in k. pešpolka st. 17 s slikami	—50
	Zgodba o povišanju	—30
	Zgodovina slov. naroda 5. zvezek	—40
	Zlate jagode, ves.	—30
	Življenja trnjeva pot	—50
	Življenje na avstr. dvoru ali Smrt cesarjevega Rudolfa (Tragedija v Meyerlingu)	—78
	SPILMANOVE POVESTI:	
	1. sv. Ljubite svoje sovražnike	—30
	2. sv. Maron, krščanski deček	—28
	3. sv. Praški judek	—20
	4. sv. Arumugan, sin indijskega kneza	—25
	5. sv. Kraljičin nečak	—30
	6. sv. Rdeča in bela vrtinica	—30
	7. sv. Korejska brata	—30
	8. sv. Prisega huronskega glavarja	—30
	9. sv. Angelj sužnjev	—30
	TALIJA.	
	Zbirka gledaliških iger	
	Pri puščavniku	—20
	Idealna Tašča	—20
	RAZGLEDNICE:	
	Newyorške s evetlicami, humoristične, božične, novoletne in velikonočne, komad po ducat po	—03
	Z slikami mesta New Yorka po	—28
	Album mesta New Yorka s krasnimi slikami, mali	—38
	ZEMLJEVIDI:	
	Združenih držav, mali	—10
	veliki	—25
	Balkanskih držav	—15
	Evrope, vezan	—50
	Vojna stenska mapa	\$1.50
	Zemljevidi: New York, Colorado, Illinois, Kansas, Montana, Ohio, Pennsylvania, Minnesota, Wisconsin, Wyoming in West Virginia in vseh drugih držav po	—25
	Miklova Zala	—10
	Mlinarjev Janes	—45
	Mrtvi gostjač	—25
	Muzolin, ropar Kalabrije	—35
	Na jutrovem	—30
	Na različnih potih	—20
	OPOMBA: Naročilom je priloge, politni nakamidel, ali poštnih anankah. Poština je pri vseh cenah že vključena.	

Deželna vinska klet.

Spisal Fran Milčinski.

I. Iz dnevnika kontrolorja Aleksandra Kurika.

Konec.

Vlado je zopet stal v kotu in "oturalal" kakor obseden. Šel sem ponj in ga vlek pred svoj sod.

— Tega poskusi, šolobarda! Pokusi je in rekel, da je vino motno. To je bila vsa kritika izobraženega Ljubljana.

— Še eno izpij, saj jaz plačam! — sem mu ukazal. — Pa oči zatisni in potem izreči sodbo! Ampak pazi! Vino ne sme trpeti krivice! Jaz sem za to, da ne! Vam že pokažem!

Zbirale so se okoli naju še druge šolobarde, ki so tudi pričele pokusiti moje vino. Tako je — prav! Saj se da pri nas marsikaj doseči, le odločnosti je treba in pa vztrajnosti in sposobnosti seveda; kje bi se lahko bili Slovenci, ako bi se tako delovali! Ali kaj, ko nimamo mož, pravih mož, oziroma mož inamo, le na površje se jih ne pusti!

O, če bi jaz.... Tisoč vragov, kako sem se ustrašil! Ali se klet že zapira?... Saj je šele deset!

Rrrrrriink!... Oho, mi protestiramo, saj ni smelo otroci, da bi se nas spat gonilo!

Rrrrrriink! Oho, oho! Zdad pa še luči ugašajo! Skandal! Saj se lahko človek ubije, predno najde do stopni! Naj bi v Črnomlju kak trpetar kaj takega poizkusil, no...!

Reči moram: Ljubljana napravila jako slab vtisk name! Človek nesebično deluje za deželno dobrodelno zadevo in se žrtvuje najplemenitejšim namenom v zahvalo pa ga prosi gonijo!

Potem lahko tožijo, da stranka propada! Na ta način se ne pridobivajo ljudske simpatije! Ne prosi goniti, ampak privablja! Je treba občinstvo. Toda intendant vinske kleti nima nič srea za narod; če bi ga imela, bi se prirejala ljudske vinske pokušnje pri znanih cenah. Ampak za to, ko važno socialno nalogo nima frakarska gospoda na čelu vinske kleti prav nič zmisla in ga nikdar ne bo imela....

Demokratizacije le treba! Potem se nas ne bo metalo čez prag! Tepel se ne bom, seveda sili se umikam, ali Ljubljano si zapomnim!....

Seveda, drugi dan je bilo v listih, da je bila vinska pokušnja izvrstno obiskana in da so najbolj ugajala ta in ta vina; silva, nee št. 18, tičnica št. 9 itd.

Moja št. 20 ni bila imenovana, dasi se je nadežalo zelo pridno zahtevala! Zakaj ni bila imenovana? Zato, ker je dotično poročilo dalo ravnateljstvo vinske kleti samo v liste! In to je nezasišen evropski škandal!

Čprav sem le zaničevan znanj rodoljub, vendar se ne bojim očitno in brez ozirov tukaj izjavljati, da smatram za skrajno koruptno, ako ravnateljstvo samo v lastni režiji, piše ocene o svojih prirediteljih. V imenu javne morale zahtevam jasno in glasno, da se mora takim nezdravim razmeram narediti takoj konec!

Gorje narodu, ako ostanejo moje besede glas pijočega v puščavi!....

II. Od upravnistva deželne vinske kleti.

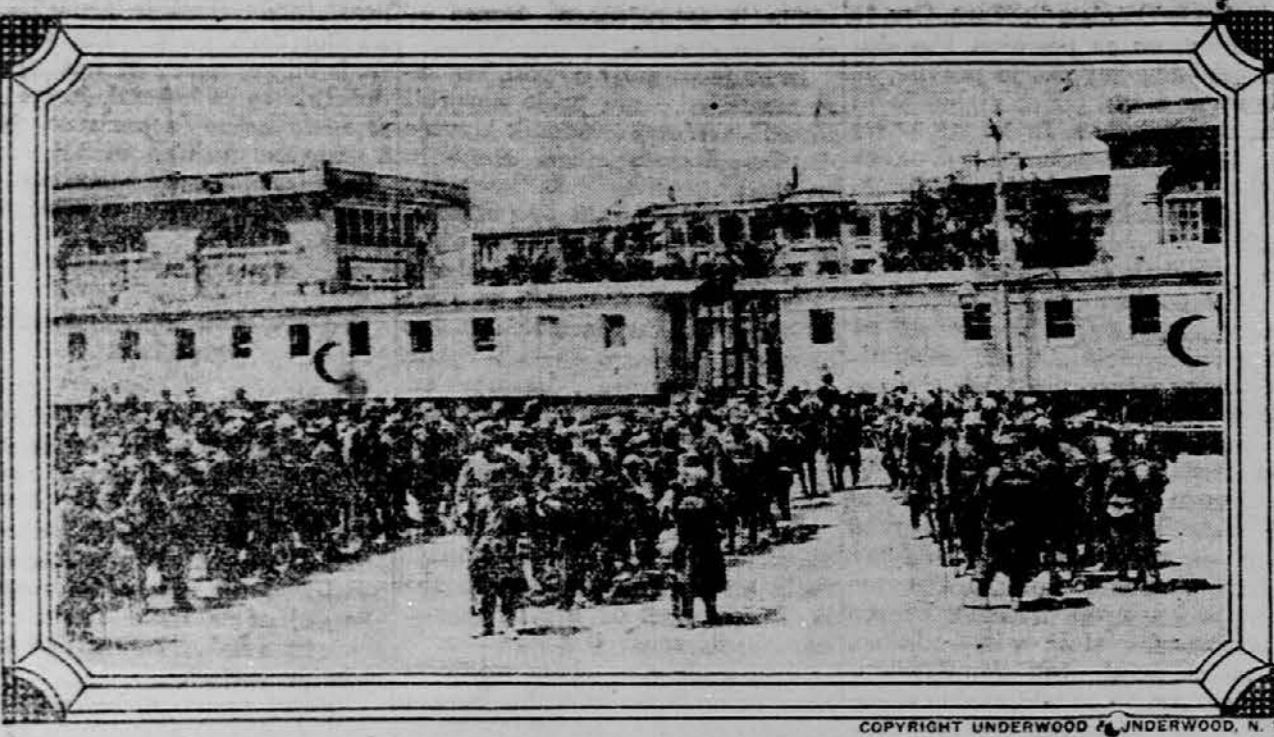
Ker se nam je zadnjič očitilo, da pačimo sicer ne vina, pač pa javno mnenje, kar smo baje zakrivali s svojimi skromnimi informativnimi noticami o vinskih pokušnjah, smo, da se operemo slehernega suma, izročili oceno svojih vin strokovnjakom.

Učeni gospodje so imeli že sejo, dolgo in živahno. Ocene, ki smo jo pričakovali, pa nismo prejeli. Prišel nam je v roke zgolj sledeči krovski zapisnik. Ker ne vemo kaj pametnega pričeti z njim, objavljamo celega brez komentarja. Za njegove, po vinu in tobaku dehteče dovptje pa ne prevzamemo nikake odgovornosti.

ZAPISNIK sestavljen iz izključno privilegiranim vnosodnim uradu v Ljubljani.

Navzoč: Podpisani: Ker se pa nič ne ve, kako bode kaj s podpisni sklepu zapisnika se iz previdnosti vsi udeleženci kaj skrajna navedo tudi imenoma.

Predsednik: Lavoslav Pika, e. kr. gimn. prof. v pok., mestni o-

Senegalske čete pred železniško postajo v San Stefano, Aleksandrija, Egipt.

č, član komisije za osuševanje barja, predsednik literarnega pogrebnega društva "Lavor na rakvi", predsednik mlekarke za druge v Ljubljani, podjetnik za odvažanje smeti.

Zapisnikar: Fricolin Zolna, čisto neškodljiv človek, nikomur na poti.

Prvi vinski komisar: Blaž Močerad, vinogradnik na Dolenjskem, prodaja vina čez cesto.

Drugi: Cvetko Mehur, vino gradnik v Koromandiji. (Če ga se ni, pa gotovo pride. Se je opravičil, da je zadržan po važni zadevi. Nemara kak ženski.)

Tretji: Tugomir Udriga, veletrgovca z vinom, podružnice v vseh večjih mestih.

Četrti: Ivan Zajec, mešan od Sv. Petra in posestnik kravate v narodnih barvah. Pije extra stamuti in pravzaprav ni zavezan imeti kakšnega mnenja.

Ker ni zvonec, skomigne predsednik z rameni in tako otvori sejo.

— Tja, jaz mislim, gospodje, da lahko pričnemo. Pozdravljam vse navzoče in izražam prepričanje, da ima vsak svoj požirnik seboj. Saj ga niti jaz nisem dan na pozabil, ki sem profesor. (Dobrohoten krehot.) Opozorjam torej gospode na njih uradno dolžnost in... tja... da domovina gleda na nas. Zdad, če misli gospoda, da se odpošlje brezjavni pozdrav deželnemu poglavarju? (Odklanjajoče kruljenje.) — Pa ne!... Kakor mislite, gospodje! Pričnimo torej s pokušnjo in sicer kar tukaj pri sodu št. 14!

Med natakanjem kozarec izjavi komisar Močerad, da svojega mnenja, dokler ni vina pokusil, seveda ne izreka. Toliko pa pri pomnju, da je to vino izborna kapljica, ki jo v obilni meri odkupljata poln okus in fin aroma in ki sodi brez ugovora na vsako odličnejšo mizo. Nadejati se je torej po pravici, da se kapljica takoj prikupe slavnim komisiji.

Vino se poskusi. Komisar Zajec izreka svoje mnenje in priznanje, češ, to vino ga plihne, lomi in markira in zagotavlja mu je brezdomni najkrajšnji uspeh, zlasti s spremljevanjem črnega kruha in krače.

Komisar Močerad zadovoljno beleži soglasno ugodno sodbo o tej kapljici, ki je navzile nepretirani čeni v istini biser domačih gor. Predlaga še eno čašo iz tega soda.

Komisar Udriga je nasajen in pozivlja tovariša Močerada, naj s svojimi degeneriranimi čeljusti ne sili vedno v ospredje! — Kar se pa tiče vina, tudi on z resničnim veseljem pozdravlja to izborni in navdušujoči pojav na polju domačega vinarstva.

Predsednik ugotovi, tja, da s to vino v zapisniku lahko ocenim kot izvrstno.

— Čegavo pa je pravzaprav to vino? — Komisar Močerad zmaže z glavom.

Zapisnikar zleze za sod, prižge vžgalico in dožene, da je vino iz vinograda komisarja Blaža Močerada.

Predsednik in Ivan Zajec čestitata Močeradu na izrednem pridelku; Močerad se skromno in znatiželjno zahvaljuje.

Komisar Udriga z mrkim pogledom pokuša in potem izjavi, da je šele sedaj po drugem kozarcu spoznal prav občutno napake precej plehke tekočine, imenovane vino. Zlasti aroma je tak kakršnega ima n. pr. samohvala.

Komisar Močerad je ogorčen in šepeta predsedniku in tovarišju Ivanu Zajcu na ušesa.

V klet priplava komisar Cvetko Mehur. Na vprašanje, kod je toliko časa hodil, pove z otočnim glasom, da ga je trudna pot vodila mimo mrtvih rož, mimo gradov, polnih sanj... Iskal je srečo tihih večerov in mrak je padel na željno dušo. V žepil mu gnezdi nirvana, a sree mu hrepeni po predjumu....

Se sprejme brez pripomnje n znanje in zapisnikar mu natoči čašo Močeradovega vina št. 14. Komisar Cvetko Mehur:

— Govoril sem besede, spletne ne so bile iz zvokov harp in iz srčne krvi: nirvana, predjumu A narod me ne ume in mi nud — kupo evička! Bodisi in jaz g pijem. — Kaj naj rečem? O družba, slavna in učena, v veljavni krogih ne pijo evička, ne pijo ta kega vina, saj tudi ne pijo jeruša. Toda pri nas žive rodoljubi lastojni in vplivni rodoljubi, ki jim bo dišal ta eviček, to vino; za kaj bi jim ne dišalo, ko mu je o kus prikrojen baš po njihovih li nuih in širokih žledeh! Vplivn so in dostojni, denarja imajo in dobro plačajo, in ako ti, Močerad, morebiti niti sam nisi zado voljen s svojim vinom, z denarjem boš gotovo zadovoljen, ki g skupiš zanj, kajti stvar je taka, kupčija je poglavitna stvar in ne vino. Ergo je to vino dobro!

Komisar Ivan Zajec se kroho ta, kliče: — Bravo! — in pij. št. 14. Komisar Močerad se kisto smeh lja:

— Velečenjeni gospod tovariš Mehur plaka, on plaka, ker mo je lahko, zdravo vino splošno u gaja, dočim mu njegovo plesni v kleti, ker se ga ljudje od daleč boje bolj kakor strupa. Saj je mogoče, da se mu godi krivica ali velečenjeni gospod tovariš Mehur, jaz ne morem nič za to!

Komisar Zajec se krohota: — Bravo, bravo! Komisar Cvetko Mehur je na gle jezic; nadere se v Močerada: — Falot, kaj me polivaš z — gnojnicco, laznivec, poštenjakar, pobalin, pravik!

Komisar Udriga mu pomaga zmerjati: — Farizej, vlačuga, brezdomni vinec, konkurent! Komisar Mehur:

— Intrigant, smrad, rodoljub! Komisar Udriga: Mameluk, petoliznik, tretjerednik, klerikalec! Komisar Ivan Zajec se nebeški zabava. Izpije vse, kar ima v čaši.

Komisar Močerad je mučenik: — Ali velečenjena gospoda tovariša, saj nisem nič rekel, nasprotno rekel sem....

Komisar Mehur in Udriga: — Kuš! Komisar Močerad se užaljen umakne za predsednika.

Predsednik ugotovi, da so mnenja o vinu iz soda št. 14 različna, da je pa vsa mnenja... tja... upoštevati. On sam osebno sploh vina ne pije, ampak le pivo....

Predlaga, da se preide, ako gospodje mislijo, k pokušnji vina štev. 5 "tičnica".

Nič ugovora. Razburjenost se polega. Komisar Ivan Zajec zine dovpt, da je vino št. 5 moko. Ker se mu nihče ne suneje, izjavi, da ostane pri prejšnji št. 14 in zapoje:

— Mi pa ostanemo.... Ostala komisija ga prezira. Predsednik graja na vinu št. 5 napačni pravopis, češ nazivati bi se moralo ne — tičnica, — ampak — ptičnica!

Komisar Udriga zahteva predvsem pojasnila, aji je producent vina št. 5 liberalce ali klerikalec. Izkušnja pri pokušnji prvega vi-

na ga je storila opreznega. Zato se ne mura več uvesti! Zato ne blekne ne glasu, dokler ne zve producenta.

Predsednik sedi na duševnih sivankah. — Jaz mislim... tja... da je vino mednarodna stvar, ki jo je presojeti brez strankarskih uredskov. Kam plovemo, gospoda, za božjo voljo!

Komisar Mehur nestrpno vpraša kdaj se bo pilo njegovo vino. Zapisnikar zleze za sod, prižge vžgalico in dožene, da je vino št. 5 iz vinograda gospoda Plevela.

Komisar Močerad: — Plevel! To je tisti Plevel, ti ne pozdravlja duhovščine? — Dovoljujem si opozorjati slavne gosposda, da moramo biti pri oednjem njegovega vina zelo opreznega, da smo pozabiti, da smatra 9 odstotkov našega prebivalstva Plevelovo vino naravnost za prokocijo. Jaz za svojo osebo ka tor katoličan ne morem pohvali i tega vina!

Zapisnikar: — Vino ni od Antona, ampak od Franceta Plevela z Malih Goric.

Komisar Močerad: — Ah... tisti Plevel! Parlon! Vskoko se lahko zmoti: vi to je dobro!

Komisar Udriga pljune vino iz ist: — Kaj! Od Franceta Plevela, od te gliste rimske, od tega podrepnika črnih bisagarjev....

Predsednik sedeč na duševni ferjavici: — Tja... jaz mislim vendarle, la ocenjašno vino in ne gospoda Plevela. Zato bi prosil gospode, la izreče sodbo zgolj o vinu, o njegovem okusu, njegovi aromi in pristnosti.

Komisar Udriga: — Tudi prav! Torej: okus infernalni, aroma penetranten, in kar se tiče pristnosti, je vino morebiti nadnaravno, naravno pa gotovo ne!

Predsednik: Tovariš Mehur, prosim vaše mnenje! Komisar Cvetko Mehur:

— Jaz ne bom pokušal tega vina. Čemu naj si grenim usta, čemu naj grenim zadovoljni mir svojega želodca! Saj sta izrekla svoje mnenje že tovariša Močerad in Udriga: točno in rodoljubno mnenje. Obvarovala sta s svojim mnenjem mili naš narod pred gorjupim kelihom Plevelovega vina in postavila sta namesto tega kelih pred mili narod na lepo pogrnjeno mizo domovine samotok slovenske morale: golido gnojnice! Tako je in prav je tako! Saj pamet in logika nista povsod enaki in kar se n. pr. v Koromandiji šteje za pristanost, hinavstvo in sleparstvo, je lahko drugod vzor, pravica in rodoljubje. Ljudje božji, taka je ta reč in sedaj lahko preidemo k mojemu vinu!

Komisar Udriga: — Oho, le počast prijatelji, le počasi, da ne počiš od samega napuha. Ti boš smelil moje sodbo, ti, ki sploh ne priznavaš drugega vina razum svojega! Kar lepo molči in tistih deset kron mi vrni, ki si mi jih še dolžan!

Komisar Mehur zopet zbesni: — Kanajla, zakaj mi pljuješ na čisto suknjo, lopov, nečistnik, rodoljub!

Komisar Močerad mu pomaga zmerjati: — Frakar naduti, kuga zago vedna!

Komisar Ivan Zajec se izborno zabava. Komisar Mehur:

— Pijanec, župan, šleva! Komisar Močerad: — Kozel, smrdokavra!

Komisar Udriga:

— Kaj se pa tistile glupi Ivan Zajec tako glupo, nesramno bedasti reži? Menda ga bo treba malo stresti za njegova umazana ušesa! — Vas, velečenjeni tovariš Cvetko Mehur, pa res ne razumem, zakaj se razburjate! Saj nisem nič rekel, nasprotno....

Predsednik: — Jaz mislim, gospoda... tja... da bi na splošno zahtevanje pokusili sedajle vino našega veleuglednega tovariša, gospoda Mehurja.

Splošno burno odobravanje. Komisar Mehur se potolaži. Natoči se njegovo vino: nemški rizling — št. 9.

Komisija ga resnega obraza pokuša. Komisar Mehur jo opazuje s palico v roki.

Komisar Udriga skrivaj izlije vino iz kozarec in izjavi navdušeno, da je to vino nekaj izrednega in gotovo najboljšje svoje vrste.

Komisar Močerad skrivaj zamena svoj kozarec z drugim in izjavi: — Nič dvoma! To vino prekaša samega sebe!

Predsednik čestita komisarju Mehurju. Komisar Ivan Zajec:

— Jaz pa ne bom pil tegale vina! Brrrr! ! ! ! !

Strela bi morala ta hip ubiti komisarja Ivana Zajca, pa ga ne ubije; nemara je po takem opravičkih zadržana. Komisija ga zre z osuplim ogorčenjem.

Komisar Ivan Zajec: — Le glejte me Jaz ga ne bom pil in ga ne bom! Po takem vinu ne boli glava — in sploh: mojemu želodcu ugaja najbolj — eviček!

Komisarju Cvetku Mehurju se odveže jezik; kakor zamolkli grom pretresajo njegove besede veseljno klet:

— Ali čuješ svet in se ne ganeš? Da ni glavna stvar, da je — vino vino! Ampak da je treba tudi, da ugaja želodcu in da ne boli po ujem glava! Ali si čulo, Sloveštvo, in te ne treči krehot?

Strese ga po vsem životu: potem se zamakne. Komisar Udriga:

— Ivan Zajec, vi ste butec, go bezdalo! Komisar Zajec:

— Zakaj? O vinu imam vendarle lahko svoje mnenje! Komisar Udriga:

— Ne, nimate ga, ne morete ga imeti, ne smete ga imeti, razumete, ker niste niti vinogradnik, niti vinotržec!

Komisar Zajec: — Zato sem pa konsument! Komisar Udriga: Tako je — in kot konsument imate pravico in hkratu proketo dolžnost piti in plačati in drugega nič! Tukaj imate kozarec, pijte in lepo molčite!

Komisar Zajec: — Ampak... Komisar Močerad s prijateljskim glasom posreduje:

— Nič, ampak! — Gospod Zajec, vi ste pameten človek, vi ste pošten človek, jaz vas imam rad in vaša sopraga je zelo simpatična dama... dajte, da vam dopovem! Saj je mogoče, da vam Mehurjev rizling ne ugaja, toda vi ste olikan človek, vi ste izobražen človek in zato ne morete in ne smete odklanjati tega vina. Sicer reko, da ste tepec! — Kar široko zinite in požrite, pa bo! Saj niste tepec!

Komisar Zajec: — Tepec nisem! Ako ni drugače.... Zamiži in pije. Komisar Cvetko Mehur zamaknjen:

— Poljubi šoln, drhaj! Pij moje vino! Jaz sam sem lep, jaz sam sem blag med njimi.... Komisar Zajec je izpil:

— Brrrrrr! Komisar Udriga: — Baecck zabiti! Komisar Močerad:

— Gospod Zajec, vi ste inteligent, hoteli ste reči "brrrravo", kaj ne, kajti ni zadosti, da se vino pije, ampak treba ga je tudi hvaliti. Torej "bravo!" — Vi ste razumen človek, jaz vas zelo čišlam in vas prosim za vašo fotografijo! Vi radi pijete moje vino, eviček št. 14 prav imate: dobro je in zdravo vino! Ali kakor u gleden mešan morate piti tudi rizling štev. 5; veste, kar se en kozarec ga stisnite, vam bo potem vsaj št. 14 še bolj dišalo!

Komisar Zajec: — To je res! To je izvrstno! Komisar Močerad:

— Vidite! To je izvrstno! Že hvalite, zakaj? ... zato, ker imate dober okus! Kar izpijte! Komisar Cvetko Mehur zamaknjen prične praviti numare: — 3.... 67.... 25....

Opomba upravnistva deželne vinske kleti: Tukaj se konča zapisnik. Iz sledov na njem je posneti, da je gospodu Ivanu Zajcu postalo slabo.... Nemški rizling pač ni za vsak želodec! In sploh: siliti ga ne kaže nikogar! Ni zdravo!

Angleži so izgubili 60 trgovskih ladij v februarju. London, Anglija, 3. marca. — Neko uradno poročilo glede mornariških izgub, ki je bilo ravno objavljeno, pravi:

"Angleške izgube, ki so bile poročane na angleško trgovsko zbornico, znašajo za mesec februar 69 ladij in izguba 420 življenj. Med izgubljenimi je bilo 42 parnikov s skupno prostornino 56,856 ton.

"Deset od teh parnikov je bilo potopljenih od sovražnih bojnih ladij iz izgubo 36 življenj; pet jih jih je zadelo ob mine ter izgubilo življenja v višini 176 oseb; enega je potopil podmorski čoln ali pa mina, poginilo je osem ljudi, enega je uničila bomba, vržena iz Zepelina, pri kateri priliki je izgubilo trinajst ljudi življenja.

"Od sedemindvajset jadrnic, ki so bile potopljene, jih je bilo šest potopljenih od sovražnih bojnih ladij.

Rusko napredovanje v Kavkazu. Petrograd, Rusija, 2. marca. — Uradno so danes naznanili, da so Rusi zopet napredovali v kavkaskih gorah ter dospeli v bližino sedemdesetih milj do Bitlisa.

Naznanilo pravi, da se Turki še vedno umikajo v smeri Erzinjana, ki je oddaljen kakih sto milj zapadno od Erzeruma. Ruska kavalarija je našla štiri topove, ki so jih Turki pustili za seboj na begu.

V smeri proti Bitlisi se Turki še vedno umikajo pod pritiskom ruskih čet.

SLOVENSKO-AMERIKANSKI

KOLENDAR

za leto 1916.

Velja s poštnino vred 35 centov.

Obseg berila:

Domovini in narodu. (Pesem.) — Običajni Kalendar. — Strašne številke. — Kroga. — Maska. — Razkritelj petroleja. — Red Marije Terezije. — Francija v vojnem času. — Jasna noč. — Moja ura. — Svetovna vojna in katoliški Cerkev. — Duševni blisk. — Pri sanitetnih kolonah, na bojišču. — Eksplozivne snovi. — V lekarni "Avstrija". — Iznajditelj podmorskega čolna. — Galipolis in Dardanele. — Julija Romain. — Rmena pošast. — Dokivljaj v zraku. — Podzemsko mesto v Wieliczki. — Čustvena udova. — Kovač. — Kolonijalna posestava Nemčije. — Bodočnost Evrope. — Urednik. — Pohabljenec. — Le Betail. — O vzrokih svetovne vojne. — Petindvajset frankov. — Kako nastane strelni jarek. — Kdo je bil? — Klasični topovi. — Pes v vojni. — Belgijska armada. — Pri generalnem štabu. — O podobnosti dvojčkov. — Ljubi denar. — Srečanje. — Mobilizacija v Venezueli. — Specialitete. — Prvi polet iz Evrope v Ameriko. — Čudne zgodbe. — Rdeči trak. — Pregled dogodkov svetovne vojne. — Kitajski tipi. — Smetnice. — Oglasi.

Slike:

Italijanski vodilni zrakoplov nad Benetkami. — Sestaneč nemškega in avstrijskega cesarja. — Prevažanje avstrijskih čet preko reke San. — Turška artilerija na Galipolisu. — Prizor na cesti v Belgradu: učinek šestnajstpalčne avstrijske granate. — Potop angleške ladije "Majestic" v Dardanelah. — Avstrijska kavalarijska patrolja ob Visli. — Ruska infanterija v zakopih. — Italijani so vjeli avstrijskega špijona. — Avstrijski oklopni vlak v Galiciji. — Italijanski bersaljeri v boju. — Mrtveci v zavzetem belgijskem zakopu. — Italijanska gorska baterija pripravljena za akcijo. — Ranjeni Rusi, zapušteni od svojih ob priliki bega iz Varšave. — Srbske utrdbe pri Belgradu, razdejane od avstrijskih topov. — Avstrijski vojak, katere so vjeli Italijani na goriški fronti. — Učinek avstrijskih granat v Žagradu. — Ameriški podmorski čoln. — Vojni arsenal v Belgradu, katerega so Avstrijci razdejali. — Fort št. 10 pred Przemyslom, katerega so Nemci zavzeli z bajonetnim naskokom. — Avstrijska havbična baterija v akciji. — Pogled na del Varšave. — Bolgarske čete na gorskem prelazu ob srbski meji. — Avstrijske prednje straže v Rusiji. — Italijanska poljska bolnica dve milje za fronto. — Prizor iz Lvova. — Učinek avstrijske granate v Anconi. — Avstrijska invazija na Poljskem. — Ruski vojni jetniki. — Vodilni angleški zrakoplov. — Bovec s Prestreljnikom. — Triglavsko pogorje.

SLOVENIC PUBLISHING CO.,

62 CORTLANDT STREET,

NEW YORK, N. Y.

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or box 57, Brad-dock, Pa.
Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Barborton Ohio.

Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely Minn.
Blagajnik: JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.
Zaupnik: LOUIS COSTELLO, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEK, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421-7th St., Calumet, Mich.
PETER SPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kana.
JOHN AUSEC, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O.
JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.
JOSEPH PISHLAR, 308-6th St., Rock Springs, Wyo.
G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, šte. 1, Ely, Minn.
LOUIS CHAMPA, od društva sv. Srca Jezusa, šte. 2, Ely, Minn.
JOHN GRAHEK, st., od društva Slovenec, šte. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljave, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora.
Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bodo oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

Nova Srbija in njen go-spodarski pomen.

"Slovenski Trgovski Vestnik" priobčuje v januarski številki sledeči članek:

Ozemlje, ki so ga dobili Srbi po balkanskih vojnah v bucareškem miru, se označuje pod skupnim imenom Nova Srbija, toda Srbi sami so imenovali to ozemlje Staro Srbijo in srbsko Makedonijo. K Stari Srbiji je spadal ves vilajet Kosovo, severni del vilajeta Bitolj (= Monastir, okraj Kočevje) in Soluna (= Saloniki, okraj Bogumila, Veles in Negotin). Ime Stara Srbija ima predvsem zgodovinski pomen kot spomin najznamenitejšega srbskega kralja Stefana Dušana iz 14. stoletja, ki je to ozemlje pridružil Srbiji. Prebivalstvo, ki šteje okrog 2 milijona duš, se peča pretežno s poljedelstvom in živinorejo. Obrt in industrija sta le v mali meri zastopane v mestih. Najštevilnejše so usnjarije in krznarije, ki jih je v Prizrenu 30, v Bitolju 27, v Štipu 30, v Prilepu 15 in tudi v drugih krajih. V Bitolju in Kavadarju obstoje parni mlini in je tudi nekaj mlinov na benzinovih motorjih; največkrat se pa žito melje v navadnih vodnih mlinih. Tudi olinjate preše so v deželi, toda le v Velesu in Štipu s strojnimi obratovanji. Največje industrijsko podjetje je žaga v Mitrovici, ki razpolaga tudi z industrijsko železnico, dolgo 19 kilometrov.

Vrednost klimatičnih razmer in rodovitnosti bi to ozemlje lahko veliko več produciralo v kmetijstvu, če bi se to bolj dvignilo. Od 3.800.000 ha je rodovitnih 1.151.481 ha, v resnici se pa obdeluje komaj polovica te ploskve. Kljub primitivnemu načinu obdelovanja in popolnega nedostajanja sistematičnega sadjarstva je dežela zelo bogata žita, zlasti pa tobača, sočivja in sadja, in kljub pomanjkanju prometnih sredstev se precej pridelkov izvažajo zlasti žitna živila in živalski produkti. Skupni izvoz je znašal v letu okrog 30 milijonov dinarjev. Kot glavni izvozni predmet pridejo v poštev: žito v vrednosti 1.500.000 dinarjev, sadje in sočivje (zlasti grozdje) 3.600.000 dinarjev, riž 650.000 dinarjev, tobak 6.000.000 dinarjev, opij in mak 7.200.000 dinarjev, svilene surovine 3 milijone, kože, usnje, kožuškovina 2.500.000, volna pol milijona, živali, zlasti ovce 2 milijona in razni drugi predmeti 1 in pol milijona dinarjev. Odjemalka žita je največ Turčija, opij se izvažajo v Malo Azijo, Nemčijo in Ameriko, tobak v Nemčijo, Avstro-Ogrsko, Ameriko in Italijo, kože in kožuškovino je jemala skoro izključno Avstro-Ogrska, sadje Srbija, ovce, rogata živila majhna in manj Carigrad. V Avstro-Ogrski je šlo vredno.

blago čez Srbijo po suhem, v vse druge dežele čez Solun, s katerim veže deželo železniška proga. Železniška mreža ima le 387 kilometrov dolžine.

Različne kmetijske kulture so razdeljene na posamezne pokrajine, rečne doline in globine. Skoro ob vsaki reki se dobijo posebej pridelki, ki jih pri drugih sploh ni ali le v mali meri. Skoro v vseh krajih Nove Srbije se dobi koruza in tudi sadje je splošno razširjeno. Najrodovitnejši kraji so: okrog Skoplja, kjer prevladujeta mak in tobak. Dobro zastopan je tudi lan in konoplja, potem sadje. Po gričih je mnogo vinogradov, ki dajejo izvrstno grozdje; vina se malo prideluje. Tudi okrog Kumanova je mak glavni kmetijski pridelok, ki se kultivira radi opija, toda se tudi kot makovo seme. V letu 1905, in 1906, se je na trgu v Kumanovem spečalo okrog 28.000 ok (1 oka je 1,28 kg) opija in 240.000 ok moka. Od žitnih vrst je zastopana znatno pšenica. Znatno je tudi sočivno vrtnarstvo in sadjarstvo. Živinoreja, zlasti ovce, koze, pa tudi prašiči, ki se jih je radi Turkov ni smelo rediti, je dobro zastopana. Hribovje okrog mesta je z gozdovi obsejano. Ena najrodovitnejših pokrajin Nove Srbije je 50 kilometrov dolgo in 30 kilometrov široko Ovčje polje s ploskvijo 14.000 kilometrov. Glavni pridelki so mak in pšenica, pa tudi ječmen in oves. Tu vzrejejo ovce so vsled dolge in goste volne po celem Balkanu znamenite. Najrodovitnejši kraj vsega ozemlja je okolica Kofan, kjer so na več tisoč hektarjev riževa polja razprostrta, ki dajejo imeniten riž. Kot bogato sadje je imenovati Krivo Palanko, kjer rastejo češnje in jabolka. Najslavnejši vinorodni kraj je okolica Tikveša in Rajaca, ki prideluje letno 40.000 metrskih stov grozdja in se povečini izvažajo. Poleg tega se tu kultivira mak, jamež, sezam in bombaž. Kotlina okrog Gevgelija je središče sviloreje, pa tudi mak, sezam, tobak in bombaž se tu prideluje. Vinogradi niso redki. Globina Bitolja je prava žitnica Makedonske. Glavni pridelki so pšenica in koruza, ki se prodajo v Solunu. V sosedstvu okrog Prilepa prednjači tobak in opij. Tu se letno izdeluje 80 do 100.000 ok tobaka in 10.000 ok opija ter prodajo na trgu v Prilepu. Veliko pšenice in koruze se prideluje tudi okrog Tetova ter na 84 kilometrov dolgem in 14 kilometrov širokem Kosovem polju, ki je zlasti pšenice bogato. Tudi pokrajina Metohija-Prizren prideluje veliko koruze in žita.

Najrevnejša pokrajina Nove Srbije, kjer se poljedelstvo skoro nič ne izvršuje, je bivši sandžak Novi pazar. Prebivalstvo se peča z živinorejo. Ovce so velike in lepe, rogata živila majhna in manj Carigrad. V Avstro-Ogrski je šlo vredno.

Avstro-ogrski trgovski odnošaji do Balkana in orienta.

"Slovenski Trgovski Vestnik" piše:

V prostorih nižjeavstrijskega obrtnega društva se je vršilo posvetovanje glede ustanovitve primerne organizacije, ki bo imela nalogo zasledovati avstrijske gospodarske interese na Balkanu in v orientu. Referent je opozarjal na že ustanovljene organizacije v Nemčiji in na Ogrskem za gospodarski promet z balkanskimi državami, zato je gospodarska potreba, da se tudi v Avstriji ustanovi podobna organizacija. Avstro-Ogrska je v trgovskem prometu z balkanskimi državami zavzemala prvo mesto (21 odstotkov). Nji je sledila Angleška in potem Nemčija. Izvoz Avstro-Ogrske je narasel od 245 milijonov kron na 400 milijonov kron v letu 1913, in če se privzamemo, da azijska Turčija in Egipt, na 500 milijonov kron. Izvoz v Bosno je narasel od 112 na 136 milijonov kron. Tudi uvoz iz balkanskih držav je bil doslej zelo znaten. Treba je torej to važno trgovino ne le obdržati, ampak jo razširiti. Organizacija naj bi imela naslednje naloge: propagando (časopisje, razstave, potovanja), podpiranje komercialnega prometa, razširjanje poročevalske službe, važna prometnopolitična vprašanja (zoboljšanje donavne proge, tarifna politika, tujski promet itd.), komerno trgovskopolitična vprašanja. Sklenilo se je, da se poveri trgovskemu muzeju izvršitev organizacije in navzoči zastopnik dr. Baernreither je izjavil, da namerava trgovski muzej ustanoviti balkansko in orientsko sepejlo, ki se bo razširila z zastopniki udeleženi oblasti in korporacij.

Kako je izginila straža?

Črtica iz ameriške državljanske vojne.

Krasna noč je bila 4. avgusta 1862, ko je taboril osmi ohijski polk ob močvirju poleg reke Blue. Ob kraju močvirja je stražil Dick Thompson in s puško na rami hodil gori in doli. Njegov prijatelj Harry Meeks ga je lahko videl iz svojega šotora in je s tovaršem Tomom Ware občasno njegovo močno razvito postavo. Nista ga dolgo gledala, ko je obstal in se s hrbtom proti močvirju obrnil, leno naslanjal na puško.

"Mislin, da Dick še ne bo truden", se je obrnil Tom proti svojemu drugu; "to bi bilo še pre zgodaj, kajti štiri ure straženja so se šele pričele."

"Dobro bi bilo, da bi šla, predno se uležava, še malo k njemu in mu neseva kaj jedi, kajti reče, ni še ničesar zavžil. Jaz imam še nekaj kruha v moji torbi", je dejal dobrosrčni Harry.

"In jaz še kos sira", je pristavil Tom.

Harry je spravi oboje v žep in se napotil proti tovaršu. Ni še naredil deset korakov, ko je Dick nenkrat izginil. Postal je, si pomel oči, da bi se prepričal, ali je videl prav. — toda mesto, kjer je stal Dick Thompson, je bilo prazno in on se ni mogel varati. Ni si mogel razložiti čudežnega izginjenja svojega tovariša in tudi na mestu ni našel ničesar, kar bi mu služil razjasnilo.

Obrnil se je, da bi poklical desetinika; predno pa je mogel odpreti usta, je padlo poleg njega. Ozrl se je za tem in videl je predmet, ki se je hitro umaknil nazaj in ki ga je on imel za veliko kačo. Šumenje in pokanje v bližnjem kraju močvirja, ki se je nekaj časa čulo, ga je v tem utrdilo.

ko odtegnil njegovim pogledom v veliki travni.

"Gotovo bi ga videl gospod major", je pripomnil Harry. "in Dick tudi ne more biti kak ubežnik."

Polkovnik je medtem neprestano gledal na košček suhe zemlje, ki se je dvigala v močvirju močno zaraščena z grmovjem, kakih deset korakov od kraja, kjer je stala straža.

"Kaj je? Kaj vidite?" je vprašal major.

"Mogoče, da se motim", je odgovoril polkovnik. "Glejte, tam na otoku med grmovjem. Mar se ne vidi, kakor bi visel klobuk?"

"On je!" je vskliknil major. "Gotovo se je tam skrila, da ob priložnosti pobegne dalje."

"Tega ne verjamem", je odvrnil polkovnik; "morali bi ga videti in — vidite? Sedaj se popolnoma lahko razloči klobuk; nekdo je gotovo tamkaj."

"Kdo drugi naj bo, če ni Thompson! — Halo, Thompson, ste vi?" je zaklical major.

Nikakega odgovora.

"Naprej, vojaki, sledite mi!" je zapovedal major okoli stojecim.

Blink — strel iz goščeve — in major se je zgrudil. Dvignili so ga in odnesli v šotor; krogla mu je zdrobila koleno.

S polkovnikom na čelu so drveli vojaki naprej in kadrali doslegli otek, kjer so videli, kako je skušal velik mož, s puško in vrvo na rami, ubežati pred njimi.

"Primita ga, dečki!" je zaklical polkovnik, in že so ga imeli vojaki v pesteh.

"Kdo ste?" ga je vprašal polkovnik.

"Vstaš!" je odgovoril ponosno. "In kaj stikate v bližini našega tabora?"

"Lovim, lovim!"

Polkovnik je vzel vrv z močve rame in si jo ogledal. "Laso!" je vskliknil. "Čemu ga imate?"

"Da lovim vojaške straže in jih zadavim", je odgovoril z vrazgim nasmehom.

Polkovnik se je stresel. "Ena naših straž je bila postavljena tu ob močvirju", je dejal, "nam lahko razložite, kam je izginila?"

"O, lahko, če hočem", je odgovoril vstaš. "Je precej hitro izginila, kaj ne?"

"Da!"

"Povem vam, saj mi itak nič ne korist, če molčim."

"No, torej?"

"Vrag je prišel in jo je vzel", je odgovoril.

Na daljina vprašanja ni hotel več odgovarjati.

Nazajgrede so našli tam, kjer je stal preje vstaš, puško. V splošni razburjenosti je dosedaj nihče ni videl. Harry Meeks jo je pobral in spoznal v njej Dick Thompsonovo puško.

Ko so pokazali puško polkovniku, je zagrabil vstaša za goltenec.

"Če nečete v najkrajšem času vstati na lastni vrvi, mi povejte, kaj se je zgodilo z vojakom!"

"Le obesite me, kakor hitro hočete", je odgovoril ujetnik hladnokrvno. "toda od mene ne zveš ničesar več."

"In zakaj ne? Kak vzrok imate, da ne poveste?"

"Ker mi dela veselje, vas videti v zadregi."

V tem trenutku je kriknil eden izmed vojakov in pokazal na tla. Vsi so pogledali tja in videli so štrleti človeško roko iz močvirja.

"O Bog, kaj je to?" je vskliknil polkovnik. "Dvignite ga ven!"

Malo minut je preteklo in pred njimi je ležalo Dick Thompsonovo mrtvo truplo, vse blatno in mokro.

"Vi veste za ta čin", je dejal polkovnik, obrnjen proti ujetniku. "Imate pogum, ga priznati?"

"Ha, pogum! Tega ne manjka nobenemu možu moje vrste!" je vskliknil vstaš in se divje ozrl naokrog. "Da, jaz vem za to. Vrgel sem laso po straži in ker se ji je isti zadržal okoli vratu, se mi je posrečilo, potegniti ga k sebi, ne da bi kaj kriknil. Drugo si lahko mislite: shodil sem moža v močvirje. Potem sem vrgel svoj laso po mozu, ki se je blizil straži, a sem žalibog zgrešil in hitro potegnili vrv nazaj, da bi vrgel še enkrat. Ko pa je poklical korporala, se mi je zdelo najboljšje, da se mirno zadržim in sem ustrelil, ko sem videl, da sem odkril."

"Vi ste lopov prve vrste", je dejal polkovnik, "in jutri boste obešeni, kakor gotovo se pišem Smith."

"Vstaš se ne boji smrti", je bil hladen odgovor.

Ob zori je bil Dick Thompson pokopan z vsemi častmi; mal hriček in na njem surovo stesano križ oznanjata, kje leži.

Po njegovem pokopu, daleč od svetega kraja, so obesili lopova.

Dan pozneje se je bila bitka pri Guines Mill, v kateri je polkovnik Smith umrl junaske smrti.

ISČEM DELO.

Podpisani želimo dobiti delo v kakem večjem mestu, kakor New York, Chicago, Cleveland itd. Jaz sem dobro izučen mizar, ali tesar, mehanik. Pišite na:

Rudolph Mihelič,
100 South Columbia Ave.,
(6-9-3) Miners Mills, Pa.

NAŠI ZASTOPNIKI.

kateri so pooblašteni pobirati naročilo na "Glas Naroda" in knjige, kakor tudi za vse druge v našo stroko spadajoče posle.

Jenny Lind, Ark. in okolice: Mihail Clarr.
San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin.
Denver, Colo.: Frank Skrabec.
Leadville, Colo.: Jerry Jannik.
Pueblo, Colo.: Peter Collig, J. M. Roja, Frank Janesh in John Gern.

Salida, Colo. in okolice: Louis Castello (The Bank Saloon).
Walsenburg, Colo.: Ant. Safflich.
Clinton, Ind.: Lambert Bolskar.
Indianapolis, Ind.: Alois Rudman.
Woodward, Ia. in okolice: Lukas Podbragar.

Aurora, Ill.: Jernej B. Veršič.
Chicago, Ill.: Frank Jurjovec.
Desue, Ill.: Dan. Badovinac.
La Salle, Ill.: Mat. Kamp.
Joliet, Ill.: Frank Laurich, John Malet in Frank Bambich.

Oglesby, Ill.: Matt. Hribernik.
Waukegan, Ill.: Frank Petkovič in Math. Ogryn.
So. Chicago, Ill.: Frank Čeruš in Rudolf Požek.

Springfield, Ill.: Matija Barborič.
Cherokee, Ill.: Frank Reženik.
Columbus, Kans.: Joe Knafela.
Franklin, Kans.: Frank Leskovec.
Frontenac, Kans. in okolice: Frank Kerne in Rok Firm.

Kansas City, Kans.: Peter Schaeffer.
Mineral, Kans.: John Stale.
Mulberry, Kans. in okolice: Martin Kos.

Ringo, Kans.: Mike Pencil.
Calumet, Mich. in okolice: Pavel Shaita in M. S. Kobe.
Manistique, Mich. in okolice: Frank Kotzian.

So. Bangs, Mich. in okolice: M. G. Likovich.
Aurora, Minn.: Josip Fugina.
Chisholm, Minn.: K. Zgonc, Jakob Petrich.

Duluth, Minn.: Joseph Shabarob.
Ely, Minn. in okolice: Ivan Gouta.
M. L. Kapsch, Jos. J. Peschel in Louis M. Perusek.

Erelet, Minn.: Jurij Kotse.
Gilbert, Minn. in okolice: L. Vasek.
Hibbing, Minn.: Ivan Pouše.
Minneapolis, Minn. in okolice: Jos. A. Amich.

Newark, Minn.: Jos. Mauriz.
New Duluth, Minn.: John Jerina.
Virginia, Minn.: Frank Hrovatich.
St. Louis, Mo.: Mike Graciar.
Klein, Mont.: Gregor Zobec.

Great Falls, Mont.: Math. Uria.
Red Lodge, Mont.: J. Koprivč.
Roundup, Mont.: Tomaž Panita.
Gowanda, N. Y.: Kari Sterniša.
Little Falls, N. Y.: Frank Gregorka.

Cleveland, Ohio: Frank Sakser.
Maricet, Chas. Karlinger, Jakob Rank in John Proctor.

Barberton, O. in okolice: Alois B. Zant.
Bridgeport, O.: Frank Hočevak.
Collinswood, O.: Math. Slapnik.

Lorain, O. in okolice: J. Kanaš.
Youngstown, O.: Ant. Kikol.
Oregon City, Oreg.: St. Justis.
Allegheny, Pa.: M. Klarich.

Ambridge, Pa.: Frank Jakša.
Bessemer, Pa.: Louis Hribar.
Bradock, Pa.: Ivan Gern.
Bridgeville, Pa.: Rudolf Pietersen.
Burdine, Pa. in okolice: John K. Glink.

Canonsburg, Pa.: John Koklič.
Conemaugh, Pa.: Ivan Pajk in John Zupančič.

Claridge, Pa.: Anton Jerina.
Broughton, Pa. in okolice: A. Desar.

Daragh, Pa.: Dragutin Slavik.
Dunlo, Pa. in okolice: Josip Suha.
Export, Pa. in okolice: Frank Trnava.

Forest City, Pa.: K. Kalar in Fran. Leben.
Farell, Pa.: Anton Valentinčič.
Fitz Henry, Pa.: F. Gottlicher.

Greensburg, Pa. in okolice: Josip Grah.
Irwin, Pa. in okolice: Fr. Demšar.
Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in John Polanc.

Luzerne, Pa. in okolice: Anton G. Solnik.
Meadow Lands, Pa.: Georg Sablich.
Monessen, Pa.: Math. Kikolj.

Moore Run, Pa.: Frank Maček.
Pittsburgh, Pa. in okolice: Z. Jakša in Podvalnik, I. Magister in U. K. J. tobich.
Steelton, Pa.: Anton Hren.

Unity Sta., Pa.: Joseph Škerif.
West Newton, Pa.: Josip Jovan.
Willock, Pa.: Fr. Beme in J. Potesal.

Teeco, Utah: Anton Palmed.
Winterquaters, Utah: L. Bladič.
Black Diamond, Wash.: S. J. P. ranta.

Davis, W. Va. in okolice: J. Brošič.
Thomas, W. Va. in okolice: Fran. Kočljan in A. Korenčan.
Grafton, Wis.: John Stampfel.

Kenosha, Wis.: Aleksander Predst.
Milwaukee, Wis.: Josip Tratat in Frank Meh.
Sheboygan, Wis.: Hieronim Svetic.
West Allis, Wis.: Frank Skok.

Rock Springs, Wyo.: A. Justia. V. Stalich in Valentin Marcinca.
Kammarow, Wyo.: Jos. Motak.

Rojaki, naročite se na "Glas Naroda", edini slovenski dnev.

EDINI SLOVENSKI SALOON v Duluth, Minn.

Rojakom Slovincem naznanjam, da se nahaja moj SALOON pol bloka od Union postaje na desni strani W. Michigan St. šte. 413. Za obilen poset se priporočam.

JOS. SCHARABON.

POZOR, ROJAKI!

FRANK in CILA TORI sta jo popihala od tu dne 15. decembra proti Federal, Pa., in potem ne vem kam. Odnela sta mi svoto \$2500. Doma sta iz Griž v Savinjski dolini na Stajerskem. On je star 42 let, ona pa 35. \$25 nagrade dobi oni, ki mi naznani oja naslov.

Sam Prtilaga,
226 James St., Akron, Ohio.
(4-7-3)

Slovensko-Amerikanski

KOLEDAR

ZA LETO 1918

Cena mu je

35c.

Dobi se pri:

SLOVENIC PUBLISHING

COMPANY,

82 Cortlandt St., New York

U zalogi ga imajo tudi

nekateri naši zastopniki:

Frank Sakser podružnice

6104 St. Clair Ave., Cleve-

land, Ohio.

Charles Karlinger, 3942

St. Clair Ave., Cleveland, O

Fr. Leskovic, Box 44, —

Franklin, Kans.

Ivan Pajk, 465 Chestnut

St., Conemaugh, Pa.

L. Balant, 112 Sterling

Ave., Barborton, Ohio.

M. Ogryn, 12 - 10th St., N

Chicago, Ill.

H. Svetlin, 1016 St. Clair

Ave., Sheboygan, Wis.

Alois Rudman, 737 Hol-

mes Ave., Indianapolis, Ind

M. Klarich, 832 E. Ohio

St., Pittsburgh, Pa.

M. Perusek, Ely, Minn. in

več drugih naših zastopni-

kov po drugih naselbinah.

Fr. Cherno, 9534 Ewing

Ave., So. Chicago, Ill.

Rok Firm, Frontenac

Kansas.

Jakob Petrič, Chisholm

Minn.

Frank Gabrenja, John-

stown, Penna.

Louis Vesel, Gilbert, —

Minn.

Mat. Kamp, La Salle, Ill.

Frank Skok, 438 - 52 Ave

EMILE GABORIAU:

GOSPOD LECOQ

23

(Nadaljevanje).

— Da, tako je! — Jaz hočem namreč izvedeti, kaj se skriva za tem človekom. — Kakor vsak, ima tudi on svoje trenutke, v katerih je tako kot v resnici. — Nikdo se ne more vedno zatajevati. — Včasih je gotovo žalosten, ali obupan. — In žalostnega in obupanega hočem videti.

— Zelo ste pogumni, mladenič — je rekel ravnatelj. — Pa čisto brez potrebe — je zamrmral Gevrol. — Jezen je bil, silno jezen na mladega detektiva. — Sam pri sebi je prisegel, da ga ne bo pustil povzpeti se in da se ne bo pri kriminalni policiji postaral.

Slednjič sta odšla. — Lecoq je pregrnil plahto po tleh, legel je in začel gledati v celico. — Videl je vrata, posteljo, mizo in stol. Samo okna ni videl.

Tedaj so zarpotali zapahi: Maj se je vrnil z izprehoda. Stražnikoma je ravno pripovedoval neko smešno zgodbo, in ko je prenehal, so se vsi trije smehljali. Lecoq je bil zadovoljen. S svojega skrivališča je zamogel zločinca opazovati in slišati vsako njegovo besedo.

Ko sta stražnika odšla, je začel hoditi Maj semetirja po celici. Nato je sedel na stol, odprl zvezek Berangerjevih pesmi in jih skoraj celo uro bral. — Slednjič je legel na posteljo in ležal do večera.

Ko so mu prinesli večerjo, je vstal in z veliko slastjo povečerjal. Spat je šel šele tedaj, ko so zapovedali ugasniti luč. — Lecoq je mislil, da bo ponoči kaj doznal. — Maj se je premetaval semetirja po postelji, parkrat zastokal, izpregovoril pa ni nobene besede. — Naslednji dan je ostal zelo dolgo v postelji. — Ko je bilo izdano povčilo za zajtrk, je planil iz postelje, šel parkrat semetirja po celici in na vse grlo zapel začetek pesmi iz Berangerjevih pesnjikov.

Kakor Diogen, stari učenjak, tako vesel sem, srčno zadovoljen. — Ko je vstopil stražnik z zajtrkom, je prenehal peti.

Tako je prešel prvi dan, drugi in tretji. — Pel je, jedel in spal. Morilec je izbrno igral svojo ulogo. — Lecoq je že šest dni in šest noči preležal v podstrešju, pa ni bil niti za las bližje svojemu cilju. — Toda obupal ni.

Opazil je bil namreč, da obtoženece vsako jutro, ko mu prinese paznik zajtrk, zapoje pesem o Diogenu.

— Najbrže — je rekel Lecoq sam pri sebi, — je ta pesem signal. Škoda, da ne vidim okna.

Naslednji dan je rekel ravnatelju, da naj odpeljejo Maja pol ure prej na izprehod kakor ponavadi.

Ko so prišli stražniki zgodaj v njegovo celico in mu rekli, da naj gre na izprehod, jih je začudeno pogledal in vprašal:

— Zakaj ste me zbudili?

Malo kasneje je prišel Lecoq s kaznilniškim ravnateljem v celico.

— No kaj mi boste pokazali? — je vprašal Lecoq.

— Počakajte malo, boste že videli.

Ko je bil izdan signal za zajtrk, je začel Lecoq peti:

Kakor Diogen, stari učenjak, tako vesel sem, srčno zadovoljen. — Ko je končal drugo kitico, je priletela preko desk pri oknu mala kroglica kruha in se zakotalila Lecoqu naravnost pred noge.

Ce bi udarila strela v Majevo celico, bi ne bil ravnatelj tako presenečen, kot je bil pri tem prizoru.

— Pismo! — je zajecal. — Pismo!

Lecoq je zadovoljen vrtel kroglico med prsti in mrmral:

— Saj sem vedel, da ima ta človek zvezo z zunanjim svetom.

— Jaz bom pokazal tem lumpom! — se je jezil ravnatelj. — To-rej moji kaznjenci si dopisujejo. — Bodo že videli!

Planil je k vratom, Lecoq pa za njim:

— Nikar se ne prenaaglate, za božjo voljo!

— Vse uradnike bom poklical k sebi in jim vrget v obraz, da je med njimi izdajalec. — Na vsak način moram priti na sled človeku, ki je v zvezi z morilecem. — Morilec mora takoj spraviti v kak drug zavod.

— Mir, gospod ravnatelj, pomirite se!

— Takoj bom kaznoval kriveca!

— Vem, vem, samo malo morate počakati. — Mogoče ni noben paznik tega kriv, mogoče je morilec zaveznik kak kaznenjce. — Kaznjence, ki pomagajo raznašati jedila.

— Ah, kaj pa je to?

— Prosim, to je veliko, veliko. — Če se količkaj razburjate, če izpregovorite eno samo besedo, ne boste nikdar izvedeli resnice. — Izdajalec ne bo tako neumen, da bi še samega sebe izdal. — Le meni prepustite celo zadevo. — Jaz ga bom dobil, če ni zlodej.

Ravnatelj je slednjič popustil.

— Zamojdel, — je zastokal. — Bom pa malo potrpet, če ni drugače. — Najprej moramo seveda pogledati, kaj je v kroglici.

Toda Lecoq ni hotel ničesar vedeti o tem.

— Gospoda preiskovalnega sodnika sem obvestil — je rekel — da se bo danes nekaj posebnega pripetilo in sem mu naročil, da naj me počaka v svojem kabinetu.

— No, pa idiva.

Sodnik je bral mlademu detektivu že na obrazu, da se je nekaj posebnega pripetilo.

— Kaj je novega? — je vprašal.

Lecoq je postavil krušno kroglico. — V njej je bil kosček naj-finejšega svilnatga papirja. — Sodnik ga je dolgo časa opazoval, slednjič je pa udaril s pestjo po mizi in zaklical:

— To je sifirana pisava!

— Kaj takega sem pričakoval — je rekel Lecoq. — Pokazite!

Vzel je v roko listek in začel šteti številke:

235, 15, 3, 8, 25, 2, 16, 208, 5, 360, 4, 36, 19, 7, 14, 118, 84, 23, 9, 40, 11, 29.

— Potemtakem ne bomo ničesar izvedeli — je pripomnil ravnatelj.

— Zakaj pa ne? — je rekel tajnik. — Vsako tajno pisavo se lahko razjasni, samo če je človek potrpečljiv.

— Seveda — je rekel Lecoq — jaz imam že precej prakse v tem.

— Kako? — se je začudil sodnik — vi upate, da boste razjasnili?

— Ne tako hitro, gospod sodnik, toda bom na vsak način.

Lecoq je sedel v kot in strmel kake pol ure nepremično v listek.

Naenkrat je ves vesel planil pokone in vzkliknil:

— Že vem!

Sodnik, ravnatelj in tajnik so ga presenečeno pogledali.

— Že vsaj stavil bi lahko, da vem. — Če se ne motim, se obtoženece in njegov pomagač poslužujeta sistema takozvane dvojne knji-ge. — To je navsezadnje čisto enostavno. — Dopisnika se pogovori-ta, katero knjigo bosta uporabljala. — Ako hoče pisati svojemu to-varišu: "Moj dragi prijatelj". Odpre knjigo in poišče na kateri strani je besedica "moj". Zatem zapiše na listek številko dotične strani, potem pa šteje toliko časa od prve črke na dotični strani, da pride do besedice "moj". Ako je beseda "moj" naprimer deseta na dotični strani, zapiše številko 10. Pogleda ta listek: prva črka pomeni stran,

druga besedo, tretja stran, četrta besedo, peta stran, šesta besedo itd. Ko dobi tovariš tak listek, mu ni treba ničesar drugega storiti. — kakor odpirati označene strani in šteti do značene besede.

— To je pa res čisto enostavno! — je vzkliknil sodnik.

— Maj ima knjigo "Berangerjeve pesmi".

Ravnatelj je ves navdušen vzkliknil: — Takoj bom šel tja!

— Bodite previdni, gospod ravnatelj — mu je rekel Lecoq. — Maj ne sme opaziti, da se je kdo dotaknil njegove knjige. — Ko se bo vrnil s izprehoda, ga pošljite v spremstvu stražnika zopet kam drugam.

— Ne bojte se!

Po preteku pol ure je bila v sodnikovem kabinetu Majeve knji-ga. — Lecoq je s tresočo roko odprl stran št. 235 in šel do petnaj-ste besede. Petnajsta beseda je bila "jaz". Zatem je odprl tretjo stran in šel do osme besede. Osma beseda je bila "sem". Nadalje je odprl stran 25 in druga beseda na njej je bila "ji". V teku petih minut je imel že cel stavek: "Jaz sem ji sporočil vašo željo".

— Dobro, dobro, Lecoq! — je vzkliknil sodnik.

Lecoq se ni zmenil zato, ampak je šel naprej. — Slednjič je sto-pil sredi sobe in ponosno rekel: — Pismo se glasi takole:

— Jaz sem ji sporočil vašo željo. — Rekla je, da je za-dovoljna. — Mi smo torej popolnoma varni in pričakujemo

vaših nadaljnjih navodil. — Upanje! Pogum!

(Nadaljevanje prihaja.)

dobite "GLAS NARODA" skozi štiri

mesece dnevno, izvzamši nedeljo in po-

stavnih praznikov. "GLAS NARODA"

izhaja dnevno na šestih straneh, tako,

da dobite tedensko 36 strani berila, v

mesecu 156 strani, ali 624 strani v štirih

mesecih. "GLAS NARODA" donosa

dnevno poročila z bojišča in razne si-

ke. Sedaj ga sleherni dan razpošiljamo

13,000! — Ta številka jasno govori, da je list zelo razširjen.

Vse objave lista je organizirano in spada v strokovne unije.

MODERNO UREJENA
TISKARNA GLAS NARODAVSAKOVRSNE TISKOVINE
IZVRŠUJE PO NIZKIH
CENAH.

DELO OKUSNO.

IZVRŠUJE PREVODE V
DRUGE JEZIKI.

UNJSKO ORGANIZIRANA

POSREDOVSTVO:
DRUŠTVENA PRAVILA
OKROŽNICE — PAMFLETA
CENIKI I T. D.VSA NAROČILA POŠILJATE NA:
SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt St., New York, N.Y.

Kaj pravijo pisatelji, učenjaki in državniki o knjigi Berte pl. Suttner.

"Doli z orožjem!"

Lev Nikolaevič Tolstoj je pisal: Knjigo sem s velikim užitkom prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga zelo vpliva na človeka in obsega nebroj lepih misli....

Friderik pl. Bodenstedt: Odkar je umrla madame Stael ni bilo na svetu tako slavne pisateljice kot je Suttnerjeva.

Prof. dr. A. Dodel: "Doli z orožjem" je pravo ogledalo sedanje-ga časa. Ko človek prečita to knjigo, mora nehoti pomisliti, da se bližajo človeštvu boljše časi. Kratkotrajno: zelo dobra knjiga.

Dr. Lud. Jakobovskij: To knjigo bi človek najraje poljubil. V dno srca me je pretreslo, ko sem jo prebral.

Štajerski pisatelj Peter Rosegger piše: Sedel sem v nekem gozdu pri Grieglach in sem bral knjigo z naslovom "Doli z orožjem!" Prebral sem jo dva dneva neprenehoma in sedaj lahko rečem, da sta ta dva dneva nekaj posebnega v mojem življenju.

Ko sem jo prebral, sem sazelel, da bi se prestavilo knjigo v vse kulturne jezike, da bi jo imela vsaka knjižarna, da bo je tudi v kolah ne smelo manjkati. Na svetu so družbe, ki razširjajo Sveto Pismo. Ali bi se ne moglo ustanoviti družbe, ki bi razširjala to knjigo?

Henrik Hart: — To je najbolj očarljiva knjiga, kar sem jiti kdaj bral....

C. Neumann Hofer: — To je najboljša knjiga, kar so jiti spisali ljudje, ki se borijo za svetovni mir....

Hans Land (na shodu, katerega je imel leta 1890 v Berlinu): Ne bom slavil knjige, samo imenoval jo bom. Vsakemu jo bom posodil. Ne bi tudi ta knjiga našla svoje apostole, ki bi šli čez križemsvet in učili vse narode....

Financijski minister Dunajski je rekel v nekem svojem govo-ru v poslanski zbornici: Saj je bila pred kratkim v posebni knjigi opisana na pretresljiv način vojna. Knjige ni napisal noben vojaški strokovnjak, noben državnik, pač pa priprosta žena Berta pl. Suttnerjeva. Prosim Vas, posvetite par ur temu delu. Mislam, da se ne bo nikdo več navduševal za vojno, če bo prebral to knjigo.

CENA 50 CENTOV.

Naročite jo pri:

Slovenic Publishing Co.,

82 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK V

EDINIH DRŽAVAH — NAROČITE SE NANJI!

NAZNANILO.

Cenjenim naročnikom v Penn-sylvaniji sporočamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni za-stopnik

Mr. ZVONKO JAKSHE, ki je pooblaščen pobirati naročni-no in izdajati tozadevna potrdila. Upravištvu "Glas Naroda".

Brezplačen nasvet in pouk
priseljencem.

"THE BUREAU OF INDUS-TRIES AND IMMIGRATION" za državo New York varuje pri-seljence ter jim pomaga, če so bili osleporejeni, oropani ali če so z nji-mi slabo ravnali.

Brezplačna navodila in pouk v naturalizacijskih zadevah — kako postati državljan Združenih dr-žav, kje se oglašiti za državljan-ske listine.

Sorodniki naj bi čakali novo-došle priseljence na Ellis Island ali pri Barge Office.

Oglasite se ali pišite:

STATE DEPARTMENT
OF LABOR,
BUREAU OF INDUSTRIES
AND IMMIGRATION.

Newyorški urad:

230, 5th Ave., Room 2012.

Odprto vsak dan od devetih do-poldne do petih popoldne in ob sredah od osne do devete ure zvečer.

Urad v Buffalo: 704, D. S. Mor-gan Building. Odprto vsak dan od devetih popoldne do petih po-poldne in ob sredah od sedme do devete ure zvečer. (1x v t)

Rojaki, naročite se na "GLAS NARODA", edini slovenski dnev-nik v Ameriki.

HARMONIKE

bodisi kakršnokoli vrste izdelujem in popravilam po najnižjih cenah, a do-lo trpečno in sanesljivo. V popravo sanesljivo vsakdo pošlje, kar sem že nad 15 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravah vsamem kranjake kakor vse druge harmonike ter računam po delu ka-korino kdo zahteva brez nadaljnjih vprašanj.

JOHN WENZEL,

1017 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonij-skih posestev vseh yelesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov.

na 20lih straneh in vsaka stran je 10½ pri 13½ palca velika.

Cena samo 25 centov.

Manjši vojni atlas

obsega devet raznih zemljevidov

na 8 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palcev.

Cena samo 15 centov.

Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število pre-bivalcev, držav in posameznih mest. Ravno tako je povsod tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne države.

Posljite 25c. ali pa 15c. v znamkah in natančen naslov in mi vam takoj odpošljemo zaželeni atlas. Pri večjem odjemu damo popust.

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

EDINI SLOVENSKI JAVNI NOTAR

[Notary Public]

v GREATER-NEW YORKU

ANTON BURGAR

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

IZDELUJE IN PRESKRBUJE

vsakovrstna pooblastila, vojaške prošnje in daje potrebne nasvete v vseh vojaških zadevah. Rojakom, ki žele dobiti ameriški državljanjski papir, daje potrebne informacije glede datuma izkrcanja ali imena parnika.

Obrnite se zaupno na njega, kjer boste točno in solidno po-streženi.

Velika vojna mapa

vojskujočih se evropskih držav.

Velikost je 21 pri 28 palcih.

Cena 15 centov.

Kadej je natančen popis koliko obsega kaka država,

koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.

V zalogi imamo tudi

Stensko mapo cele Evrope \$1.50.

Veliko stensko mapo, na eni strani Zjedi-njene države in na drugi pa celi svet, cena \$1.50.

Zemljevid Primorske, Kranjske in Dalma-cije z mejo Avstro-Ogrske s Italijo. Cena je 15 centov.

Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih držav, kakor naprimer od Italije, Rusije, Nemčije, Francije, Belgije in Balkanskih držav. Vsi so vezani v platno in vsak stane 50 centov.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

Zanesljivo pride sedaj

denar v staro domovino.

Do dobrega sem se prepiral, da dosejo denarne pošiljatve tudi sedit zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potre-bujejo pošiljatve v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in znancem v staro domovino!

100 K velja sedaj \$14.00 s poštnino vred!

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.